

ПРОЕКТЕН РЕЗУЛТАТ 2:

Инструментариум за електронно обучение за екологично и социално предприемачество

Модул 5:

Начини за възприемане на Целите за устойчиво развитие в сектора на предприемачеството

Разработен от

Партньор 1 - Academy of Entrepreneurship (Академия по предприемачество)

Модул 5: Начини за възприемане на Целите за устойчиво развитие в сектора на предприемачеството

Цел на модула	Този модул има за цел да предостави на обучаемите преглед и по-задълбочено разбиране на 17-те Цели за устойчиво развитие и как един амбициозен предприемач в социалната и зелена икономика може да създаде бизнес с фокус върху устойчивото развитие и да допринесе за реализирането на Целите.
Цели на обучението	Обучителните цели на този модул са: <ul style="list-style-type: none"> • Да създаде разбиране за Целите за устойчиво развитие (ЦУР) и необходимостта от спешни действия; • Да класифицира ЦУР по сектори; • Да обясни как социален/екологичен предприемач може да създаде бизнес, ориентиран към ЦУР; • Да вдъхновява чрез представяне на различни организации и инициативи, обслужващи всеки сектор на ЦУР; • Да изследва как могат да бъдат оформени партньорствата между различни участници, за да отговорят на нуждите, свързани с ЦУР.
Резултати от обучението	До края на този модул обучаемият трябва да може да: <ul style="list-style-type: none"> • Описва ЦУР; • Асоциира ЦУР с конкретни сектори; • Развива бизнес визия, базирана на конкретна/и ЦУР; • Свързва една или повече ЦУР с бизнес модел; • Създава условия за възприемане на ЦУР в ежедневните операции; • Използва стратегии за установяване на партньорства за ЦУР.
Съдържание	<p>Въведение</p> <p>ТЕМА 1. Рамката на ЦУР и необходимостта от трансформация на бизнес сектора</p> <p>1.1. Какви са Целите за устойчиво развитие?</p> <p>1.2. Защо бизнесът трябва да допринесе за устойчивото развитие?</p> <p>1.3. Предизвикателства и възможности за трансформация</p> <p>1.4. ЦУР по сектори и взаимосвързаност</p> <p>Въпроси за размисъл</p> <p>ТЕМА 2. Създаване на бизнес модел за принос към ЦУР</p> <p>2.1. Визия и развитие, базирани на цели</p> <p>2.2. Примери за предприятия, обслужващи ЦУР</p> <p>2.3. Как да внедрим ЦУР в ежедневните операции</p> <p>Въпроси за размисъл</p> <p>ТЕМА 3. Създаване на партньорства за ЦУР</p> <p>3.1. Ролята на гражданското общество и социалните предприемачи в постигането на ЦУР</p> <p>3.2. Партньорства между частно-граждански и обществени организации</p> <p>Въпроси за размисъл</p> <p>Казуси</p> <ul style="list-style-type: none"> • Съвместен проект на публична администрация, университет и индустрия (Австрия) • Одитни инструменти за подобряване на материалната ефективност в компаниите (Финландия) <p>Дейности</p> <ul style="list-style-type: none"> • Колелото на равенството • Градско сафари • Дебат за глобално гражданство <p>Допълнителна информация</p> <p>Тест (10 въпроса)</p> <p>Източници</p>
Предвидено време	4 часа
Хаштаг на модула	#businessforthefuture

Въведение

Този модул има за цел да предостави на обучаемите преглед и по-задълбочено разбиране на 17-те Цели за устойчиво развитие (ЦУР), определени през 2016 г. от Общото събрание на ООН и предназначени да бъдат постигнати до 2030 г., както и знания за това как един амбициозен предприемач в социалните и зелена икономика може да създаде бизнес с фокус върху устойчивото развитие и по този начин да допринесе за реализирането на целите.

През 1987 г. Световната комисия по околна среда и развитие на Обединените нации публикува доклада „Нашето общо бъдеще“, обикновено

наричан Докладът Брундланд. Докладът включва определение за „устойчиво развитие“, което сега е широко използвано:

Устойчивото развитие е развитие, което отговаря на нуждите на настоящето, без да компрометира способността на бъдещите поколения да задоволяват собствените си нужди. То съдържа две ключови концепции:

- Концепцията за „нуждите“, по-точно основните нужди на бедните по света, на които трябва да се даде първостепенен приоритет; и
- Идеята за ограниченията, наложени от състоянието на технологиите и социалната организация върху способността на околната среда да посреще настоящи и бъдещи нужди.

Гледайте това видео за устойчивото развитие: [BIC: Two minutes to understand sustainable development](#)

ТЕМА 1. Рамката на ЦУР и необходимостта от трансформация на бизнес сектора

Тази тема представя рамката на ЦУР и причината, поради която трансформацията на бизнес сектора е изискване за постигане на устойчивост. Предизвикателствата, които бизнесът трябва да преодолее, за да постигне устойчивост както за собственото си оцеляване и растеж, така и за света, не са незначителни. Съществуват обаче много възможности, които могат да помогнат на бизнеса да премине към устойчивост. Накрая се изследва взаимозависимостта между целите и как всяка цел влияе върху останалите.

1.1 Какви са Целите за устойчиво развитие?

През януари 2016 г. Целите за устойчиво развитие (известни също като Дневен ред 2030) замениха Целите на хилядолетието за развитие като нов глобален шаблон за развитие. Те включват набор от икономически, социални и екологични цели и задачи, които се очаква държавите-членки на Организацията на обединените нации (ООН) да постигнат до 2030 г. Подобно на своите предшественици, ЦУР не са правно обвързващи за националните правителства. По-скоро те са предназначени да осигурят еталон, спрямо който да се претеглят и измерват националните усилия за развитие. Те отчитат, че премахването на бедността и другите лишения трябва да върви ръка за ръка със стратегии, които подобряват здравеопазването и образованието, намаляват неравенството и стимулират икономическия растеж, като същевременно се справят с изменението на климата и работят за запазване на нашите океани и гори.

Ето преглед на ЦУР: [UN Sustainable Development Goals - Overview](#)

В детайли 17-те ЦУР са:

- 1. Изкореняване на бедността.** Тази цел предполага премахване на бедността навсякъде и във всичките ѝ форми. Тя има 7 подцели и 13 индикатора за измерване на напредъка. Петте „подцели за резултати“ са: изкореняване на крайната бедност; намаляване наполовина на цялата бедност; прилагане на системи за социална защита; осигуряване на равни права на собственост, основни услуги, технологии и икономически ресурси; и изграждането на устойчивост срещу екологични, икономически и социални бедствия. Двете подцели, свързани със „средства за постигане“ на ЦУР 1, са мобилизиране на ресурси за премахване на бедността; и установяване на рамки за политики за изкореняване на бедността на всички нива.
- 2. Край на глада.** Тази цел означава прекратяване на глада, постигане на продоволствена сигурност и подобряване на храненето и насърчаване на устойчиво селско стопанство. Тя има 8 подцели и 14 индикатора за измерване на напредъка. Петте „подцели за резултати“ са: прекратяване на глада и подобряване на достъпа до храна; прекратяване на всички форми на недохранване; земеделска производителност; устойчиви системи за производство на храни и устойчиви земеделски практики; и генетично разнообразие от семена, култивирани растения и отглеждани и домашни животни. Трите „средства за постигане“ на целите включват: увеличаване на инвестициите в инфраструктурата на селските райони, в селскостопански научни изследвания и служби за съвети в земеделието, технологично развитие и генни банки за растителни култури и животински видове; коригиране и недопускане на търговски ограничения и изкривявания на световните селскостопански пазари; приемане на мерки за гарантиране на правилното функциониране на пазарите на продоволствени стоки и техните деривати.
- 3. Добро здраве и благополучие.** Тази цел се стреми да осигури здравословен живот и да насърчи благосъстоянието на всички хора и на всички възрасти. Тя има 13 подцели и 28 индикатора за измерване на напредъка. Първите девет подцели са „подцели за резултати“: намаляване на майчината смъртност; прекратяване на всички предотвратими смъртни случаи под петгодишна възраст; борба със заразните болести; гарантиране на намаляване на смъртността от незаразни болести и насърчаване на психичното здраве; предотвратяване и лечение на злоупотребата с вещества; намаляване на нараняванията и смъртните случаи по пътищата; предоставяне на всеобщ достъп до сексуални и репродуктивни грижи, семейно планиране и образование; постигане на универсално здравно покритие; и намаляване на заболяванията и смъртните случаи от опасни

химикали и замърсяване. Четирите „средства за постигане“ на подцелите на ЦУР 3 са: прилагане на Рамковата конвенция за контрол на тютюна на СЗО; подкрепа на научните изследвания, развитието и всеобщия достъп до достъпни ваксини и лекарства; увеличаване на финансирането на здравеопазването и подкрепа на здравната работна сила в развиващите се страни; и подобряване на системите за ранно предупреждение за глобални рискове за здравето.

4. **Качествено образование.** Тази цел е насочена към осигуряване на приобщаващо и справедливо качествено образование и насърчаване на възможностите за обучение през целия живот за всички. Тя има 10 подцели, които се измерват с 11 индикатора. Седемте „подцели за резултат“ са: безплатно начално и средно образование; равен достъп до качествено предучилищно образование; достъпно техническо, професионално и висше образование; увеличен брой хора със съответните умения за финансов успех; премахване на всякаква дискриминация в образованието; всеобща езикова и математическа грамотност; и образование за устойчиво развитие и глобално гражданство. Трите „средства за постигане на подцелите“ са: изграждане и надграждане на приобщаващи и безопасни училища; разширяване на стипендиите за висше образование за развиващите се страни; и увеличаване на предлагането на квалифицирани учители в развиващите се страни.
5. **Равнопоставеност на половете.** Тази цел предполага постигане на равенство между половете и овластяване на всички жени и момичета. Тя има 9 подцели и 14 индикатора. Шест от подцелите са за резултати: прекратяване на всички форми на дискриминация срещу всички жени и момичета навсякъде; прекратяване на насилието и експлоатацията на жени и момичета; премахване на вредни практики като детски, ранни и насилствени бракове и генитално осакатяване на жени; увеличаване на стойността на неплатените грижи и насърчаване на споделените домашни отговорности; осигуряване на пълно участие на жените в ръководството и вземането на решения; и осигуряване на достъп до универсални репродуктивни права и здраве. Трите „средства за постигане“ на подцелите са: насърчаване на равни права на икономически ресурси, собственост и финансови услуги за жените; насърчаване на овластяването на жените чрез технологиите; и приемане и укрепване на разумни политики и стриктно прилагано законодателство за насърчаване на равенството между половете и осигуряване на равни права на всички жени и момичета на всички равнища.
6. **Чиста вода и санитарно-хигиенни условия.** Тази цел е свързана с осигуряването на вода и санитарно-хигиенни условия за всички и устойчивото им управление. Тя има 8 подцели и 11 индикатора. Шестте „цели за резултати“ включват: осигуряване на всеобщ и равен достъп за всички до безопасна питейна вода на достъпна цена; осигуряване на достъп до подходящи

канализационни съоръжения и хигиенни условия за всички и ликвидиране на практиката за дефекация на открито; подобряване на качеството на водата чрез намаляване на замърсяването, ликвидиране на изхвърлянето на отпадъци и намаляване до минимум на отделянето на опасни химични вещества и материали; значително увеличаване на ефективността на използването на водата във всички отрасли и области на дейност и гарантиране на устойчиво водочерпене и достъп до прясна вода; прилагане на интегрирано управление на водните ресурси на всички равнища, включително чрез трансгранично сътрудничество, където е уместно; и опазване и възстановяване на свързаните с водата екосистеми. Двете „средства за постигане“ на подцелите са: разширяване на международното сътрудничество и подкрепата към развиващите се страни за изграждане на капацитет по дейности и програми, свързани с водата и канализацията; и подкрепа и засилено участие на местните общности в подобряване управлението на водата и канализационните съоръжения.

7. **Достъпна и чиста енергия.** Тази цел се стреми да осигури достъпна, надеждна, устойчива и модерна енергия за всички. Съдържа 5 подцели и 6 индикатора. Три от петте подцели са „подцели за резултати“: всеобщ достъп до модерна енергия; увеличаване на глобалния процент на възобновяема енергия; двойно подобряване на енергийната ефективност. Останалите две подцели са „средства за постигане“: насърчаване на достъпа до научни изследвания, технологии и инвестиции в чиста енергия; и разширяване и подобряване на енергийните услуги за развиващите се страни.
8. **Достоен труд и икономически растеж.** Тази цел означава насърчаване на траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълна и продуктивна заетост и достоен труд за всички. Съдържа 12 подцели. Десет подцели са „подцели за резултати“: устойчив годишен растеж на БВП в най-слабо развитите страни от поне 7%; постигане на по-високи равнища на икономическа производителност посредством диверсификация, технологично усъвършенстване и иновации; насърчаване на насочени към развитието политики; постепенно повишаване на ресурсната ефективност в потреблението и производството в световен мащаб; постигане на пълноценна и продуктивна заетост и достоен труд за всички, както и равно заплащане за труд с равна стойност; значително намаляване на дела на младите хора, неангажирани с трудова дейност, образование или обучение; предприемане на незабавни и ефикасни мерки за изкореняване на принудителния труд, ликвидиране на съвременното робство и трафика на хора и ликвидиране на детския труд във всичките му форми; защита на трудовите права и насърчаване на безопасна и сигурна работна среда за всички работници; изготвяне и прилагане на политики за насърчаване на устойчивия туризъм, който създава работни места и популяризира местната култура и продукти; и укрепване на капацитета на националните финансови институции за насърчаване и разширяване на достъпа до банкови, застрахователни и финансови услуги за всички. Две подцели са „средства за постигане“: увеличаване на подкрепата за развиващите се страни; и разработване и привеждане в действие на глобална стратегия за младежка заетост и прилагане на Глобалния пакт за заетостта на Международната организация на труда.
9. **Промисленост, иновации и инфраструктура.** Тази цел е насочена към изграждане на устойчива инфраструктура, насърчаване на приобщаваща и устойчива индустриализация и насърчаване на иновациите. Има 8 подцели и 12 индикатора. Първите пет подцели са „подцели за резултати“: развитие на качествена, надеждна, устойчива и адаптивна инфраструктура; стимулиране на приобщаваща и устойчива индустриализация; увеличаване достъпа на малките предприятия до финансови услуги и интеграцията им в пазарите и веригите на добавена стойност; модернизиране на инфраструктурата и преоборудване на промишлените отрасли с оглед превръщането им в устойчиви; активизиране на научноизследователската дейност, подобряване на технологичния капацитет на промишлените отрасли, насърчаване на иновациите и значително увеличаване броя на научните работници и изследователи на един милион души и на публичните и частни разходи за научни изследвания и развитие. Останалите три подцели са „средства за постигане“: способстване на развитието на устойчива и адаптивна инфраструктура в развиващите се страни; подкрепа за развитието на технологиите, научните изследвания и иновациите в развиващите се страни; значително увеличаване на достъпа до информационни и комуникационни технологии.

- 10. Намаляване на неравенствата.** Тази цел се опитва да намали неравенството вътре и между държавите. Има 10 подцели. Първите седем подцели са „подцели за резултати“: намаляване на неравенствата в доходите; насърчаване на всеобщо социално, икономическо и политическо включване; гарантиране на равни възможности и прекратяване на дискриминацията; фискална и социална политика за насърчаване на равенството; подобро регулиране на световните финансови пазари и институции; засилено представителство на развиващите се страни във финансовите институции; отговорни и добре управлявани миграционни политики. Другите три подцели са цели за „средства за постигане“: специално и диференцирано третиране на развиващите се страни; насърчаване на помощта за развитие и инвестициите в най-слабо развитите страни; намаляване на транзакционните разходи за парични преводи на мигранти.
- 11. Устойчиви градове и общности.** Тази цел се стреми да направи градовете и населените места приобщаващи, безопасни, адаптивни и устойчиви. Съдържа 10 подцели и 14 индикатора. Седемте „подцели за резултат“ включват безопасни и достъпни жилища; достъпни и устойчиви транспортни системи; приобщаваща и устойчива урбанизация; защита на световното културно и природно наследство; намаляване на неблагоприятните последици от природни бедствия; намаляване на въздействието на градовете върху околната среда; и осигуряване на достъп до безопасни и приобщаващи зелени и обществени пространства. Трите „средства за постигане“ на подцелите включват силно планиране на националното и регионалното развитие; прилагане на политики за приобщаване, ефективност на ресурсите и намаляване на риска от бедствия; и подкрепа на трайното и устойчиво строителство в най-слабо развитите страни.
- 12. Отговорно потребление и производство.** Тази цел предполага осигуряване на устойчиви модели на потребление и производство. Съдържа 11 подцели. Първите осем са „подцели за резултати“: прилагане на 10-годишната рамка от програми за устойчиво потребление и производство; постигане на устойчиво управление и ефективно използване на природните ресурси; намаляване наполовина на глобалните хранителни отпадъци на глава от населението и намаляване на загубите на храна по веригите за производство и доставка; постигане на екологосъобразно управление на химикалите и отпадъците през целия им жизнен цикъл; намаляване на генерирането на отпадъци чрез предотвратяване, намаляване, рециклиране и повторна употреба; насърчаване на компаниите да възприемат устойчиви практики; насърчаване на устойчиви практики за обществени поръчки; и осведомяване на всички хора навсякъде по света относно устойчивото развитие и начините на живот в хармония с природата. Трите „средства за постигане на подцелите“ са: подкрепа за укрепване на научния и технологичния капацитет на развиващите се страни с цел преминаване към по-устойчиви модели на потребление и производство; разработване и прилагане на инструменти за мониторинг на последиците от устойчивото развитие за туризма, който създава работни места и популяризира местната култура и продукти; и рационализиране на неефективните субсидии за изкопаеми горива, които насърчават разточителното потребление, чрез премахване изкривяванията на пазара в съответствие с обстоятелствата на национално равнище, включително чрез реструктуриране на данъчното облагане и постепенно премахване на вредните за околната среда субсидии.
- 13. Борба с климатичните промени.** Тази цел предполага предприемането на спешни действия за борба с изменението на климата и последиците от него. Съдържа 5 подцели и индикатори за измерване на напредъка по тях. Първите три подцели са „подцели за резултати“: укрепване на устойчивостта и способността за адаптиране към бедствия, свързани с климата; интегриране на мерките срещу изменение на климата в политиките и планирането; изграждане на знания и капацитет за справяне с изменението на климата. Останалите две подцели са „средства за постигане“ на подцелите: прилагане на Рамковата конвенция на ООН за изменението на климата; и насърчаване на механизми за повишаване на капацитета за планиране и управление.
- 14. Живот под водата.** Тази цел означава опазване и устойчиво използване на океаните, моретата и морските ресурси. Съдържа 10 подцели. Първите седем подцели са за резултати: намаляване на замърсяването на морето; защита и възстановяване на екосистемите; намаляване на окисляването на океана; устойчив риболов; опазване на крайбрежните и морските зони; прекратяване на субсидиите, допринасящи за свръхулов; и увеличаване на икономическите ползи от устойчивото използване на морските ресурси. Последните три подцели са „средства за постигане“: увеличаване на научните познания, изследвания и технологии за здравето на океана; подпомагане на дребните рибари; прилагане на международното морско право.
- 15. Живот на сушата.** Тази цел е насочена към опазване, възстановяване и насърчаване на устойчивото използване на сухоземните екосистеми, устойчиво управление на горите, борба с опустиняването, спиране и обръщане на процеса на деградация на земите и спиране загубата на биологично разнообразие. Съдържа 12 подцели. Деветте „подцели за резултати“ включват: опазване и възстановяване на сухоземните и сладководните екосистеми; прекратяване на обезлесяването и възстановяване на деградирани гори; прекратяване на опустиняването и възстановяване на деградирала земя; гарантиране на опазването на планинските екосистеми, биоразнообразието и природните местообитания; защита на достъпа до генетични ресурси и справедливо споделяне на ползите; премахване на браконьерството и трафика на защитени видове; предотвратяване на инвазивни чужди видове на сушата и във водните екосистеми; и интегриране на екосистемата и биоразнообразието в правителственото планиране. Трите „средства за постигане на целите“ включват: увеличаване на финансовите ресурси за опазване и устойчиво използване на екосистемата и биоразнообразието; финансиране и стимулиране на устойчивото управление на горите; и борба с глобалното браконьерство и трафик.
- 16. Мир, справедливост и силни институции.** Тази цел означава насърчаване на мирни и приобщаващи общества за устойчиво развитие, осигуряване на достъп до правосъдие за всички и изграждане на ефективни, отговорни и приобщаващи институции на всички равнища. Съдържа 12 подцели. Десетте „подцели за резултати“ включват: намаляване на насилието; защита на децата от малтретиране, експлоатация, трафик и насилие; насърчаване на върховенството на закона и осигуряване на равен достъп до правосъдие; борба с организираната престъпност и незаконните финансови и оръжейни потоци, значително намаляване на корупцията и подкупите; развитие на ефективни, отговорни и прозрачни институции; гарантиране на отзивчиво, приобщаващо и представително вземане на решения; засилване на участието в глобалното управление; предоставяне на универсална юридическа идентичност; и гарантиране на публичен достъп до информация и защита на основните свободи. Двете „средства за постигане на целите“ са: укрепване на националните институции за предотвратяване на насилието и борба с престъпността и тероризма; и насърчаване и прилагане на недискриминационни закони и политики.
- 17. Партньорства за целите.** Тази цел предполага укрепване на средствата за изпълнение и съживяване на Глобалното партньорство за устойчиво развитие. Съдържа 19 подцели за резултати, разделени в пет категории: финанси, технологии, изграждане на капацитет, търговия и системни проблеми. Напредъкът към подцелите се измерва с 25 показателя.

Source: [United Nations](https://www.un.org/sustainabledevelopment/)

1.2 Защо бизнесът трябва да допринесе за устойчивото развитие?

Целите за устойчиво развитие са основа за осигуряване на бъдещ икономически и бизнес растеж, тъй като не е възможно да има силен функциониращ бизнес в свят на нарастващо неравенство, бедност и изменение на климата. Фирмите има уникалната възможност да прегърнат дневния ред на целите за устойчиво развитие и да го превърнат в генератор на стратегии, иновации и решения, които им дават предимство пред техните конкуренти.

Като доставчици на услуги и потребители на енергия с отпечатък върху околната среда, микро-, малките и средните предприятия (ММСП) имат преки и косвени връзки с всяка една от 17-те ЦУР. Те допринасят за създаването на заетост и доходи, особено за бедните и маргинализираните групи. Възприемането на по-ефективни практики (използване на възобновяема енергия или намаляване на отпадъците и емисиите) не само може да спести на бизнеса оперативни разходи, но и да увеличи приходите му чрез привличане и задържане на съзнателни потребители. Това е видно на графиката по-долу:

WHEN A COMPANY SUPPORTS A SOCIAL OR ENVIRONMENTAL ISSUE, CONSUMERS SAY THEY:

Източник: [2017 Cone Communications CSR Study](#)

Въпреки че традиционните иновации играят важна роля за осигуряване на оцеляването и растежа на бизнеса, устойчивите иновации са тези, които целят да „посрещнат нуждите на настоящите поколения, без да компрометират нуждите на бъдещите поколения“. Примери за устойчиви иновации са британската компания Bio-bean - производител на екологично биогориво от отпадъци от кафе за двуетажните автобуси в Лондон, и Fairphone - нидерландско социално предприятие за смартфони.

Що се отнася до инвестициите, ЦУР предлага най-голямата икономическа възможност в живота, тъй като при прогнозна инвестиция от 2-3 трилиона евро годишно потенциалната стойност, която може да бъде отключена за обществото, ще бъде огромна. В някои сектори тя се оценява на стотици милиарди, а в други дори повече. Вземете като пример действията в областта на климата, които влияят върху 13 от 17-те ЦУР: предприятията, които активно вземат предвид този проблем, се радват на 18% по-висока възвръщаемост на инвестициите¹.

1.3 Предизвикателства и възможности за трансформация

Предприятията разбират необходимостта да станат устойчиви и поради тази причина осведомеността нараства сред инвеститори, клиенти, служители, доставчици, регулатори и други заинтересовани страни. Провалът да се вградят климатът и устойчивостта в стратегията и ежедневните операции на бизнеса ще доведе до загуба на капитал, клиенти, талант и вероятно ще създаде и регулаторни проблеми. В отговор много фирми са се ангажирали с амбициозни цели като нетен нулев отпечатък върху околната среда. Въпреки това, те често се фокусират върху крайната цел и им липсва ясен план как да стигнат до нея. Неуспехът на компаниите да изпълнят поетия ангажимент за устойчивост може да се окаже по-лош от отказа им да поемат такъв ангажимент, тъй като по този начин те губят доверието на заинтересованите страни.

Гледайте видеото "Бизнесът и устойчивото развитие - могат ли да работят един за друг?" [Business and sustainable development – can they work for each other?](#)

Ясно е, че пътят към устойчивостта е постлан с предизвикателства. Според главните изпълнителни директори по света има три предизвикателства, с които те често се сблъскват: определяне къде да се фокусират за най-голямо въздействие, как да се внедри правилният двигател за трансформация и как да се финансира пътуването.

Относно **фокуса за най-голямо въздействие**, лидерските екипи често се борят да определят кои аспекти на бизнеса трябва да бъдат приоритетни в трансформацията към устойчивост. За да създадат конкурентно предимство от екологични, социални и управленски (ЕСУ) инициативи, фирмите трябва да извършат задълбочена, цялостна трансформация, а не само малък брой изолирани инициативи, внедрявайки ЕСУ в цялата организация, за да осигурят реална промяна. Както е показано на картата по-долу, трансформацията към устойчивост изисква фокус върху 5 основни области:

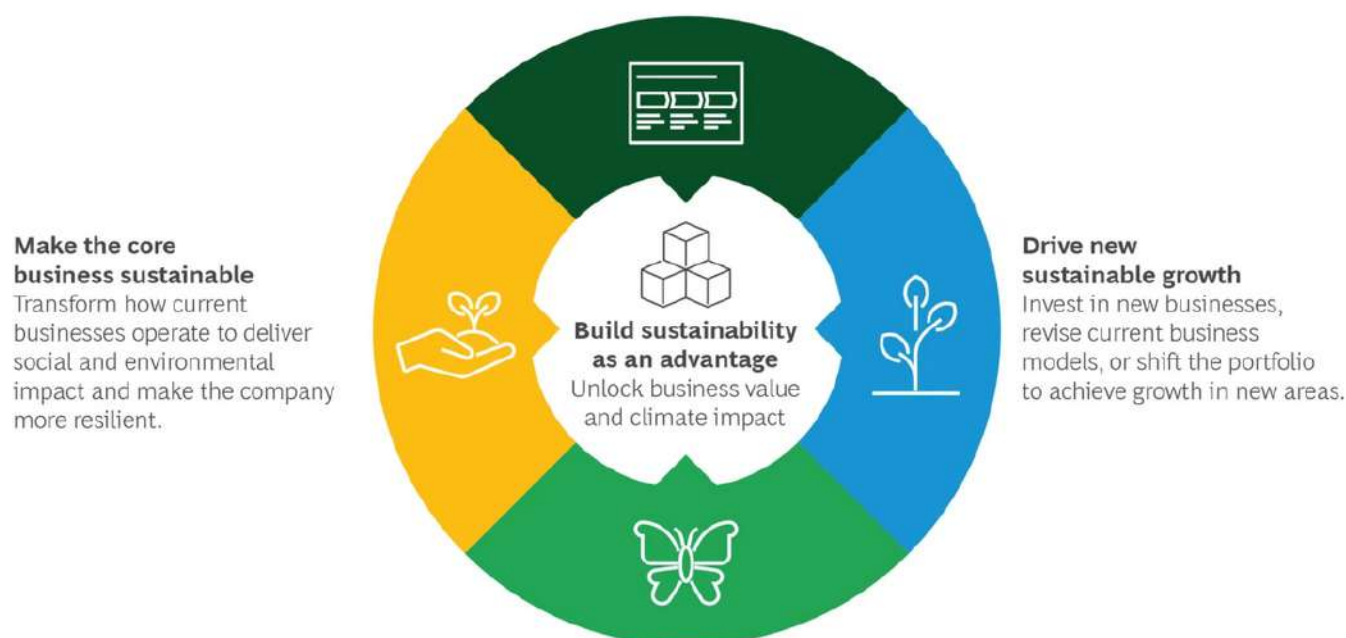
1. Създаване на стратегия и пътна карта за нейната реализация;
2. Задвижване на нов устойчив растеж;
3. Активиране на трансформацията;
4. Превръщане на основния бизнес в устойчив;
5. Изграждане на устойчивост като предимство

¹ CDP (2015), *Climate Action and Profitability*

Define the ambition, strategy, and roadmap

Identify material climate and sustainability topics based on company and industry context, develop end-to-end sustainability strategies, and set specific targets and roadmaps for the overall transformation.

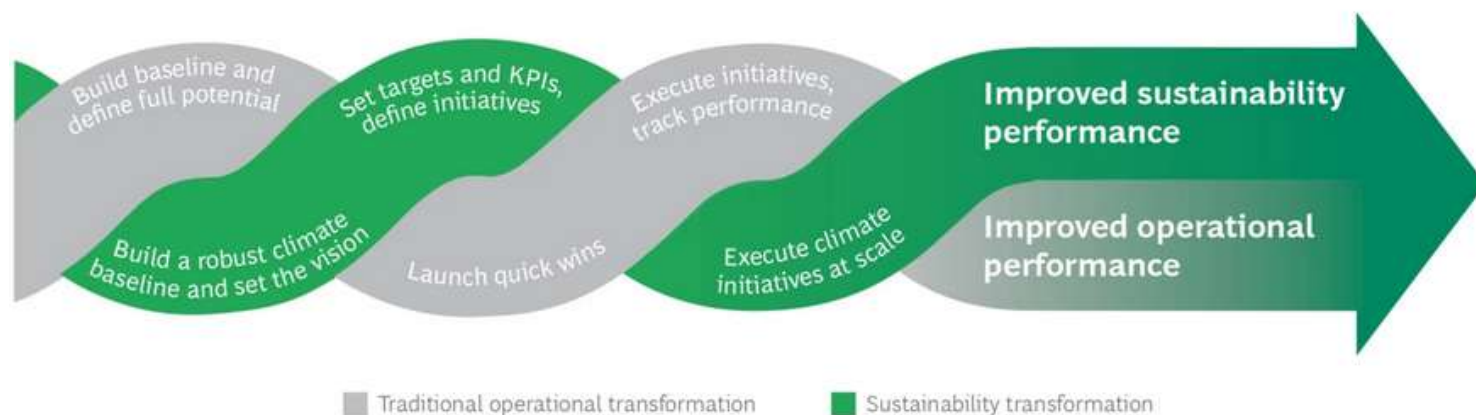

Enable the transformation

Ensure authentic leadership and collaboration on sustainability while maximizing recognition for impact throughout the organization, ecosystem, and market.

Source: BCG analysis.

Освен това, при типична трансформация на климата и устойчивостта, някои инициативи и дейности се фокусират върху превръщането на основния бизнес в устойчив, докато други се фокусират върху стимулиране на нов растеж чрез промени в портфолиото или бизнес модела. Когато всички те се разглеждат холистично, има по-голяма вероятност бизнесът да изгради успешно конкурентно предимство. В същото време трансформацията трябва да бъде интегрирана с традиционните трансформации, които повечето организации вече са започнали.

Source: BCG analysis.

Внедряването на правилния двигател за трансформация изисква лидерска ангажираност, отдаденост от персонала и сигурност на изпълнението.

Лидерска ангажираност: Лидерите трябва да бъдат ангажирани и подкрепяни, за да демонстрират ново поведение. Коучингът за лидерство в началото на пътуването е от решаващо значение, заедно със структурите за стимулиране, които укрепват целите на трансформацията. Ключовите теми за топ лидерите и бордовете трябва да се разпространят сред мениджърите на организацията, за да бъдат приети в стратегическия план. Това означава проучване на начини за интегриране на ЕСУ в целите за резултати и свързването им със заплащане и стимули.

Ангажираност на хората. Хората са в центъра на всяко усилие за промяна. Лидерите трябва да се уверят, че цялата работна сила е ангажирана, отдадена и има ясно усещане за всеобхватната трансформация. Също така е важно да съобщите как ще трябва да се променя работата всеки ден и да предоставите инструменти и възможности за повишаване на уменията, за да позволите тази промяна. Преди да започне трансформацията, оценката може да определи готовността на организацията. Прозрачните, последователни комуникации са от решаващо значение за генериране на вълнение относно трансформацията на ранен етап и поддържане на инерцията, с чести актуализации за напредъка. И накрая, събирането на данни може да проследи въздействието на промените в начина, по който служителите работят по време на фазата на внедряване.

Сигурност на изпълнението. Бизнесът трябва да създаде процеси на управление, структурирани процедури, механизми за проследяване на резултатите и интервенции, когато е необходимо. Всичко това трябва да бъде организирано чрез офис за управление на трансформацията, който използва инфраструктура за управление и проследяване както за устойчивост, така и за финансови цели.

Третото предизвикателство, което изпълнителните директори са идентифицирали, се отнася до **финансирането на трансформацията на устойчивостта**. Предприятията трябва да се стремят към генериране на бърз напредък на ранен етап, тъй като това може да създаде инерция за по-амбициозни мерки, които отнемат повече време, за да генерират резултати. В някои случаи инициативите ще подобрят краткосрочните финансови резултати, както и ще постигнат по-дългосрочни цели за климата и устойчивостта.

Помислете за примера на компания, която иска да трансформира своите производствени операции: Вместо да се опитва да надстрои цялата организация наведнъж, тя прави по-малка инвестиция за надграждане на оборудването само в една от своите фабрики, което генерира ясна възвръщаемост на инвестициите чрез повишаване на ефективността и пропускателна способност. Междувременно доставките отчитат горивната ефективност и потреблението на вода на оборудването, като гарантират, че оперативните подобрения са съчетани с подобрена устойчивост. В допълнение, компанията използва надграждането на фабриката като възможност за промяна на източника на енергия към възобновяеми (които често са по-евтини от енергията, базирана на ископаеми горива и могат да генерират въглеродни кредити). Той обучава фабрични работници да намаляват отпадъците и да преосмислят процесите за по-нататъшно повишаване на ефективността. И използва спестяванията и подобренията, генерирани от промените в тази фабрика, за да финансира подобни подобрения в други производствени обекти на други пазари.

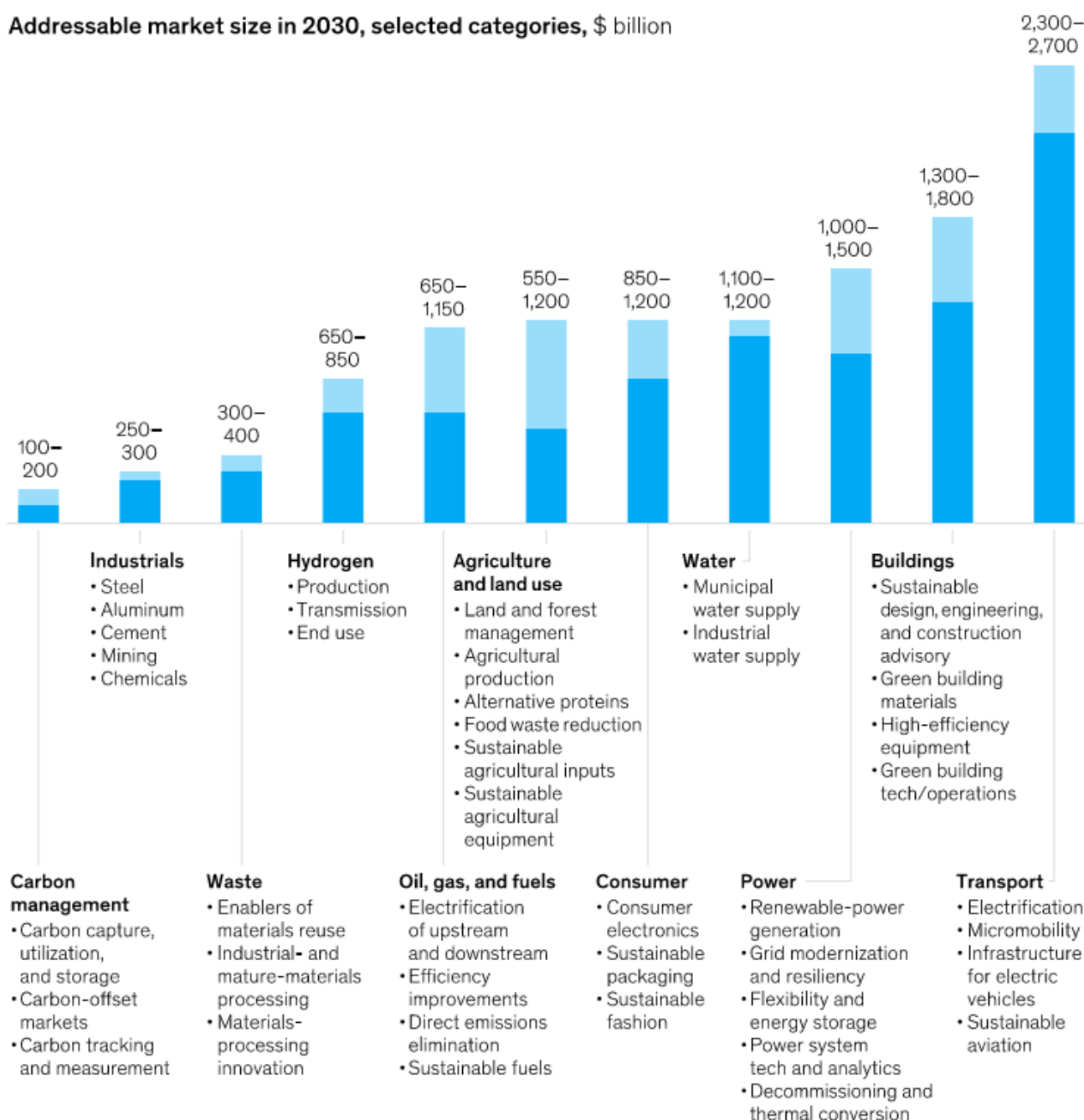
Освен тези три трудности, предприятията трябва да се справят и със следните външни предизвикателства:

- **Сътрудничество и конфликт на интереси:** За да станете устойчиви, е необходима системна промяна, която от своя страна изисква ангажиране на заинтересованите страни. Сътрудничеството е предизвикателство, тъй като предприятията, които се справят с общи проблеми, обикновено са конкуренти и сътрудничеството между конкурентите може да намали конкурентното предимство на всеки бизнес и може да причини конфликт на интереси. По същия начин справянето с някои от тези предизвикателства изисква сътрудничество с различни заинтересовани страни, включително НПО и правителства. Основната цел на устойчивото развитие може да бъде съгласувана от различните страни, но те могат да имат противоположни възгледи относно това какво е устойчивост и идеалната стратегия за постигането му. Поради това е жизненоважно да знаете с кого да си сътрудничите, колко сътрудници да включите, колко дълго трябва да продължи сътрудничеството и какви процеси трябва да се следват, за да се постигнат желаните резултати.
- **Прозрачност:** Прозрачността е основно изискване за оценка и подобряване на процесите на устойчивост. Основава се на предпоставката, че една по-отворена среда на работното място и в общността би довела до по-добри резултати. Според Кнут Ханаес – професор по стратегия в IMD, „Единственият начин за компаниите да постигнат прозрачност е чрез открита комуникация с всички ключови заинтересовани страни, изградена върху високи нива на разкриване на информация, яснота и точност – както и откритост за разпознаване на грешки и подобряване на практиките.”
- **Преместване на фокуса от рискове към възможности:** За да могат корпорациите да максимизират възможностите и правилно да управляват рисковете, те трябва да осигурят бъдещата жизнеспособност на възприетите от тях подходи за устойчивост и да ги поставят в основата на своите бизнес модели. Това изглежда е широко прието в корпоративния свят, както е посочено в проучването на Aflac от 2019 г., според което 73% от инвеститорите ясно заявяват, че всяко усилие на бизнеса да подобри околната среда и обществото се счита за основен фактор, когато става въпрос за техните инвестиции вземане на решение. Основният проблем обаче е да се идентифицират тенденции, които ще окажат значително влияние върху настоящия и бъдещия растеж и въз основа на фактически данни да се разработят зрели стратегически пътища.

От друга страна, нарастващото търсене на технологии, материали и услуги с нулеви въглеродни емисии дава на компаниите възможности за изграждане на нови зелени бизнеси. Лидерите, които се движат бързо, ще могат да видят експоненциален растеж. [Скоросен доклад на McKinsey установи](#), че достигането на нетна нула до 2050 г. може да доведе до 60% увеличение на капиталовите разходи за физически активи в сравнение с настоящите нива. Необходимите инвестиции възлизат на 9,2 трилиона долара годишно до 2050 г., от които 6,5 трилиона долара годишно ще отидат в активи с ниски емисии и поддържаща инфраструктура. [Анализът](#) също така показва, че нарастващото търсене на предложения с нетно нула може да генерира повече от \$12 трилиона годишни продажби до 2030 г. в 11 групи от стойности, включително транспорт (\$2,3 трилиона до \$2,7 трилиона на година), енергия (\$1,0 трилиона до \$1,5 трилиона) и водород (650 до 850 милиарда долара). Подобна трансформация на глобалната икономика би могла да създаде значителен потенциал за растеж на климатичните технологии и решения.

Eleven high-potential value pools could be worth more than \$12 trillion of yearly revenues by 2030 as the net-zero transition advances.

Addressable market size in 2030, selected categories, \$ billion

Note: Preliminary, not exhaustive.

McKinsey & Company

[Технологиите на Четвъртата индустриална революция \(4IR\)](#) могат да помогнат за повишаване на производителността и ефективността на бизнес операциите², което води до повишаване на оперативната му производителност в подкрепа на растежа, без да е необходимо да се добавят повече ресурси или машини, които консумират повече енергия. Такъв е случаят с Western Digital, който използва 4IR технология за ускоряване на устойчивостта: деветдесет процента от емисиите на парникови газове, които създава, идват от електричество. И така, компанията разположи повече от 1000 индустриални IoT сензори [Интернет на нещата] към повече от 500 единици оборудване и 15 системи за комунални услуги, за да събира данни и да генерира аналитични прозрения. Това позволява на Western Digital да оптимизира потреблението на енергия в цялата фабрика.

Според проучване на [Accenture](#), предприятията, които използват публични облачни услуги, могат да намалят свързаните с ИТ емисии на парникови газове (ПГ) с над 6%, което е еквивалентно на емисиите на ПГ от повече от 20 милиона автомобила. Те могат да изнесат своите ИТ изисквания и могат да използват облачни възможности като усъвършенствани анализи, AI модели, съхранение на данни и други, като плащат абонаментна такса на доставчика на облачни услуги. Облачните услуги обикновено са предпочитани, защото намаляват разходите за хардуер за цифрова трансформация. Те обаче са и екологични, тъй като разпространението на ИТ услуги към източници на трети страни спестява потребление на енергия. Ако всяка корпорация има собствен център за данни, количеството електроенергия, използвано за работа и охлаждане на всеки от тях, е прекомерно. От друга страна, централизацията на източниците на данни намалява потреблението на енергия, така и емисиите на парникови газове. Оптимизирането на разходите в облака е метод за намаляване на въглеродния отпечатък на компанията, както и на месечните

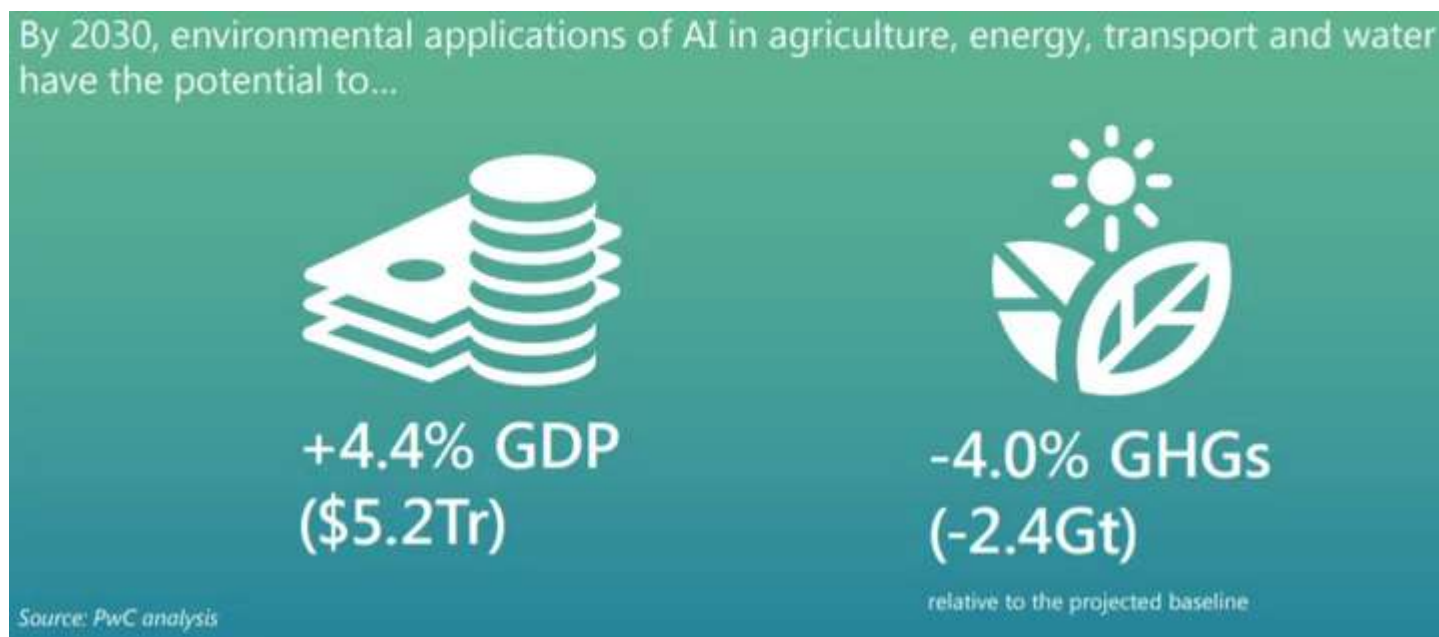
² Модел на машинно обучение (ML Model) е файл, който е обучен да разпознава определени типове модели. Моделът се обучава върху набор от данни, предоставяйки му алгоритъм, който може да използва, за да разсъждава и да се учи от тези данни (Източник: [What is a machine learning model?](#))

разходи.

По отношение на [интернет на нещата \(IoT\)](#), благодарение на сензорите, интелигентните устройства (интелигентни фабрики/офиси, интелигентни транспортни средства и интелигентни трактори) могат да събират данни от средата, в която са разположени. Тяхната непосредствена взаимосвързаност помага на компаниите да намалят потреблението на енергия за транспорт и отопление/осветление, както и количеството вода, пестициди и торове, използвани в селскостопанския сектор.

Според [PwC](#) моделите AI/ML имат способността да подобрят глобалния БВП с 4,4%, като същевременно намалят емисиите на парникови газове.

повече от 4% до 2030 г.

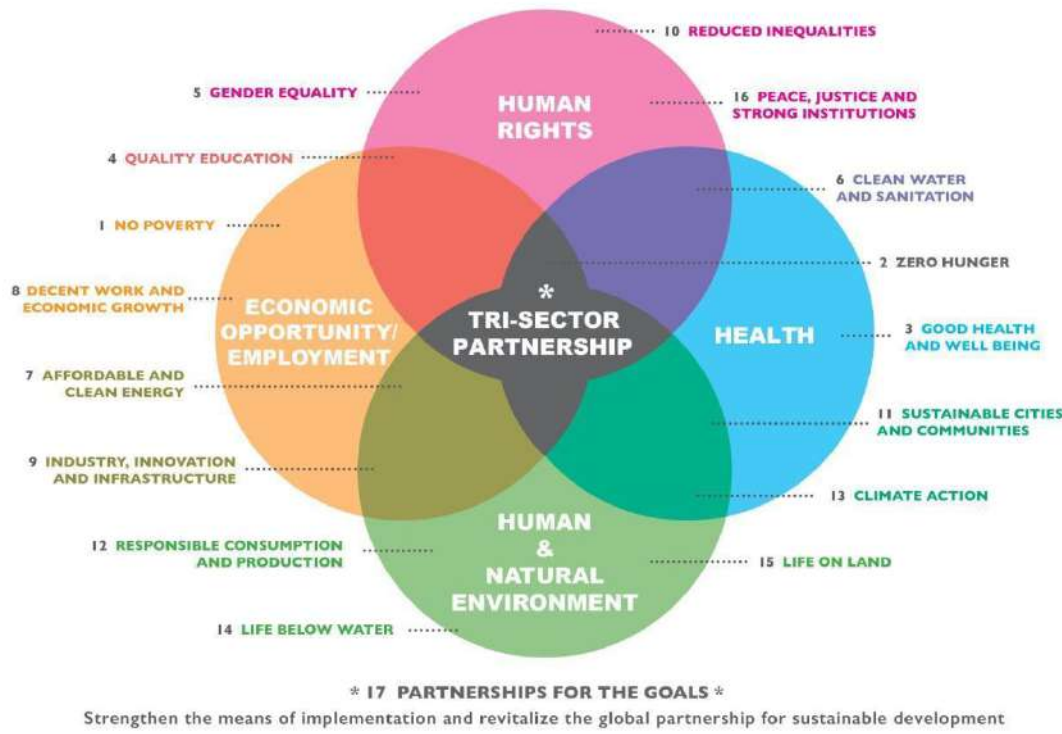

Ефективните възможности за прогнозиране на AI/ML моделите могат да оптимизират транспортирането на стоки и ефективността на селското стопанство. По този начин те могат да намалят консумацията на енергия/вода.

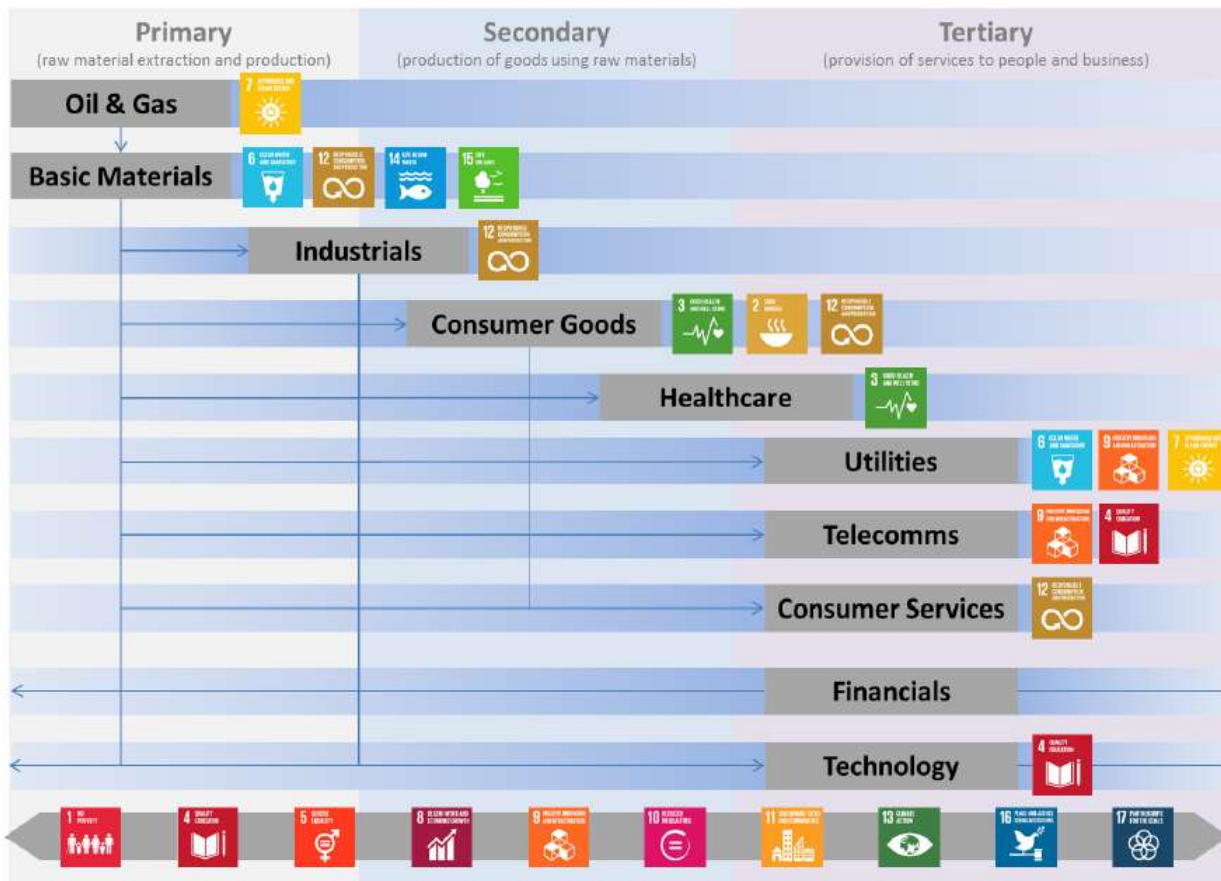
И накрая, технологиите за дистанционна работа и виртуалните офиси предлагат възможности за устойчивост на бизнеса. Тъй като офисите и ежедневните пътувания са значителни източници на емисии на парникови газове, решенията за видеоконференции като Zoom, Google Meet и Microsoft Teams могат значително да намалят емисиите на парникови газове и отпадъците. Пандемията Covid-19 показва, че нашата технологична инфраструктура е готова да премине към отдалечени или хибридни работни практики. Борбата срещу изменението на климата изисква от нас да променим многото си навици и работните ни навици могат да бъдат един от тях. Онлайн семинарите и програмите за обучение също могат да помогнат на бизнеса да минимизира емисиите на парникови газове. Много фирми използват [виртуална реалност](#) за образование, когато стажант или студент се нуждае от практически опит, за да разбере темата. Платформата Oxford Medical Simulation, например, използва очила за виртуална реалност, за да помогне на стажантите да взаимодействат с пациенти в безсъзнание. Те се учат как да диагностицират и лекуват такива пациенти благодарение на платформата.

1.4 ЦУР по сектори и взаимосвързаност

ЦУР могат да се прилагат или в един сектор самостоятелно (напр. Цел 5: Равенство между половете, свързана със сектора на правата на човека), или в повече сектори (напр. Цел 2: Премахване на глада, която е приложима в сектора на правата на човека, сектора на здравеопазването, сектор „Икономическа възможност/заетост“ и „Човешка и природна среда“). Тяхната взаимозависимост е очевидна в графиката по-долу:

Друга класификация на ЦУР според сектора на приложение може да бъде обобщена, както е показано на следната фигура³:
SDGs & Sectors: mapping the high-level linkages

³ Corporate Citizenship, March 2016, [SDGs & Sectors: A review of the business opportunities](#)

И накрая, ЦУР могат да бъдат групирани в три стълба: икономически, екологични и социални:

Source: [A Novel ICT Framework for Sustainable Development Goals](#)

Проучване от 2017 г. изследва ЦУР и идентифицира различни синергии и компромиси между цели и цели, като анализира техните взаимосвързани положителни и отрицателни корелации. Изследователите откриха, че ЦУР са силно взаимозависими една от друга и целите могат да доведат до противоречиви взаимодействия и различни резултати. Показателно е, че бяха наблюдавани опасения по отношение на успеха на балансирането на

целта за смекчаване на изменението на климата, икономическо развитие, екологична устойчивост и социално включване на човешкото благосъстояние⁴. По този начин проучването идентифицира успехите на синергиите и проучва дали компромисите могат да бъдат преодоляни.

Проучването установи, че ЦУР 1 (изкореняване на бедността) има най-голямо взаимодействие с другите ЦУР. Целта за изкореняване на бедността се появява пет пъти в глобалния списък с топ 10 синергични двойки. Установено е, че намаляването на бедността е статистически свързано с благоприятстването на напредъка на ЦУР 3 (Здравословен начин на живот и благосъстояние), 4 (Качествено образование), 5 (Равенство между половете), 6 (Чиста вода и канализация) и 10 (Намалени неравенства).

⁴ Prajal Pradhan, Luís Costa, Diego Rybski, Wolfgang Lucht, Jürgen P. Kropp, November 30, 2017, A Systematic Study of Sustainable Development Goal (SDG) Interactions, <https://doi.org/10.1002/2017EF000632>

Източник: Global ranking of Sustainable Development Goals' pairs in terms of synergies (left) and trade-offs (right). Source: Pradhan, P., Costa, L., Rybski, D., Lucht, W., & Kropp, J. P, 2017

Една от причините за по-високите синергии на някои ЦУР е, че някои цели имат същия показател или цел с други цели. Например „брой смъртни случаи, изчезнали лица и лица, засегнати от бедствие“ и „брой държави с национални и местни стратегии за намаляване на риска от бедствия“ са включени като цел в ЦУР 1 (Изкореняване на бедността), 11 (Устойчиви градове и общности) и 13 (Действия свързани с климата). Това би означавало, че напредъкът по тези цели ще бъде от полза и за трите цели едновременно, създавайки синергия на ЦУР.

От друга страна, компромисите се наблюдават на видно място в ЦУР 8 (Достоен труд и икономически растеж), 9 (Индустрия, иновации и инфраструктура), 12 (Отговорно потребление и производство) и 15 (Живот на сушата). Показателно е, че ЦУР 12 и 15 често се появяват като цел с компромис спрямо други цели. ЦУР 12 и 15 имат компромиси съответно с цели номер 10 и 12.

В проучването се наблюдава, че компромисите между ЦУР възникват, защото целите с висок процент на компромиси са фокусирани върху икономическия растеж. Това често води до подобрено благосъстояние на хората за сметка на устойчивостта на околната среда. Например, за да се намали бедността (ЦУР 1), което подобрява благосъстоянието на хората като цяло, ЦУР 12 (Отговорно потребление и производство) трябва да бъдат жертвувани, тъй като потреблението и производството биха се увеличили със скорост, която би оказала значително въздействие върху околната среда. Ярък пример за компромис между ЦУР 1 и 12 е дилемата между обезлесяването и увеличаването на производството на храни. Мнозина твърдят, че темповете на обезлесяване достигат все по-опасно ниво, което представлява непосредствена заплаха за околната среда. И все пак други твърдят, че осигуряването на производството на храна е много по-важно за благосъстоянието на хората.

Въпроси за размисъл

- Как бихте могли да преодолеете предизвикателствата, за да направите бъдещия си бизнес устойчив?
- Какви са възможностите, от които ще се възползвате, за да го осъществите?
- Кои синергии и компромиси от ЦУР биха могли да бъдат приложими за вашия бъдещ бизнес?

ТЕМА 2. Създаване на бизнес модел за принос към ЦУР

Тази тема представя бизнес модела (основни елементи и компоненти), който дава приоритет на устойчивостта, като същевременно генерира стойност за всички участници, без да изтощава ресурсите, които помагат за създаването му. Обучаемите лица могат да имат обща представа за това как да приемат ЦУР в ежедневните си бизнес операции и да се вдъхновят от предприятия, които вече са приведени в съответствие с ЦУР.

2.1 Визия и развитие, базирани на цели

Тъй като все повече и повече предприятия се обръщат към устойчивостта, преходът започва с признаване на заложените проблеми и измерване на тяхната тежест. Екологичната стратегия и планиране не винаги са били приоритетни в дневния ред, но с промяната на осведомеността много фирми следват устойчиви практики в своите операции. Това означава, че устойчивостта на околната среда се превръща в основен компонент на бизнес стратегията и бъдещото планиране. В резултат на това предприятията започват да създават бизнес модел, който дава приоритет на устойчивостта, това е модел, който като минимум взема предвид всички заинтересовани страни, оценява и се занимава с въздействието върху околната среда и е прозрачен и задълбочен в отчитането си.

Има четири ключови елемента за устойчив бизнес модел.

1. **Търговски изгодно е:** Никой бизнес не може да успее или да се развие, ако не привлече клиенти. Какво е вашето предложение за стойност? Защо вашият бизнес е ценен и каква ниша заемате?
2. **Може да успее далеч в бъдещето:** Модерен бизнес или такъв, който разчита на ограничени ресурси, може да бъде печеливш за няколко месеца, но как ще се справи след година или две? Наличността и цените на ресурсите никога не са гарантирани или фиксирани – не искате да построите своя замък върху потъваща скала.
3. **Използва ресурси, които може да използва в дългосрочен план:** Не можете да имате устойчив бизнес модел, без да използвате устойчиви ресурси. Много бизнес дейности са ограничени от ограничени ресурси или изключително високи цени. От друга страна, някои ресурси може да са лесно достъпни, но вредни за околната среда. Палмовото масло е известен пример за евтин и изобилен ресурс, но фермерите опустошават акри земя и причиняват сериозно унищожаване на околната среда, като культивират реколтата. Евтините ресурси може да са дразнещи за бизнеса, но помислете за голямата картина, вместо да избирате пряк път сега.
4. **Отвърща:** Една теория е, че един наистина устойчив бизнес модел е този, който дава толкова, колкото взема. Тази концепция се нарича цикличен модел заемане-използване-връщане. Вместо да взема от земята, устойчивият бизнес „заема“ ресурси с намерението да ги възстанови. Тази концепция за отговорно потребление е тази, която както бизнесът, така и потребителите могат да насърчават и практикуват.

Що се отнася до създаването на устойчив бизнес модел, **първо трябва да планирате използването на ресурсите си.** Това включва съставяне на списък на суровините, от които ще се нуждаете. Този списък ще варира в зависимост от вида на бизнеса. Например SaaS компаниите не се нуждаят от суровите ресурси, които правят марките за облекло. След това трябва да помислите откъде могат да бъдат снабдени вашите материали (Кой ги прави или събира?, как се продават?). Последната стъпка за създаване на списъка се отнася до разстоянието между мястото на произход и вашия склад и как можете да намалите разхода на гориво в мили.

След като списъкът с материалите е завършен, трябва да очертаете вашите производствени и бизнес процеси:

- Кои производствени процеси са най-разточителни и как можете да смекчите отрицателните им ефекти?
- За физически материали, възможно ли е да се доставят на местно ниво?
- Как опаковате продуктите си? (устойчивите, биоразградими опаковки могат да намалят количеството боклук, останал в сметницата)
- Кои материали във вашия списък са най-рисковите или най-малко устойчивите? Как можете да ги замените и можете ли да го направите сега?
- Какви са крайните продукти от тези процеси? Как можете да използвате повторно отпадъчния материал? Трябва ли да се изхвърли?
- Могат ли произведените отпадъци да се използват като ресурс или да се подадат в друг процес, за да се използват отново? Как можете да намалите неизползваемите отпадъци?
- Къде можете да намалите? Как можете да разтегнете вашите суровини? Можете ли да намалите количеството ресурси, използвани за създаване на конкретен продукт, като същевременно запазите качеството му?
- Какви са условията на труд? Работниците ви получават ли справедливо заплащане? Подобрява ли се или влошава качеството им на живот поради вашите бизнес процеси? Уважава ли се времето им?

След като планирате използването на вашите ресурси, трябва да **започнете да обмисляте алтернативни форми на собственост на**

компанията. Традиционният бизнес модел отгоре надолу може да създаде неразумни разлики в заплатите между тези на най-високите стъпала на стълбата (главен изпълнителен директор, други ръководители на ниво С, основатели, мениджъри) и тези на най-ниските (работниците, натоварени със създаването на суровини или изпълнението на производствените процеси). Включването на всички в целите ви за устойчивост може да ви помогне да поддържате бизнеса си по правилния път и да дадете по-голяма дума на тези, които обикновено са в неравностойно положение.

Не на последно място, **трябва да ангажирате клиентите си.** Вашата отдаденост на устойчивостта може да доведе до по-високи цени за вашите потребители. Трябва да уведомите клиентите си защо плащат повече за вашите продукти чрез завладяваща публикация в блог, поредица от публикации или специална страница с история на марката. Включването на вашите клиенти в дискусиите ви за устойчивост ги прави по-инвестирани в успеха на вашата компания и вашите продукти.

2.2 Примери за предприятия, обслужващи целите на ЦУР

Годината 2020 отбеляза началото на [Десетилетието на действие](#) за постигане на целите за устойчиво развитие (ЦУР), борбата с бедността, неравенството и несправедливостта и изменението на климата до 2030 г. За много компании съгласуването на техните стратегии и операции с ЦУР е възможност да направят положително въздействие, гарантират устойчивостта на себе си и на околната среда, стават модели за подражание за други предприятия, които също искат да възприемат ЦУР, и привличат ангажираност от все по-загрижени за климата инвеститори и/или клиенти.

Въпреки че списъкът с предприятия, които се придържат към ЦУР, е голям, само няколко от тях са изброени по-долу:

Организации с нестопанска цел

Acumen

[Acumen](#) събира благотворителни дарения за компании/лидери/идеи, които работят по проблемите на бедността. Корпорациите могат да си партнират с Acumen, за да предоставят финансов и човешки капитал. Партньорите могат да участват в множество мрежови събития, отчети и др. (ЦУР 1)

Heifer International

[Heifer International](#) работи за изкореняване на бедността и глада чрез устойчиво, базирано на ценности холистично развитие на общността. Той разпределя животни, заедно със селскостопанско и базирано на ценности обучение, на семейства в нужда по целия свят като средство за осигуряване на самодостатъчност. (ЦУР 2)

Лекари без граници (MSF)

[Лекари без граници \(MSF\)](#) предоставят спешна медицинска помощ на милиони хора, попаднали в кризи, в повече от 60 страни по света. MSF предоставя помощ при катастрофални събития (като въоръжени конфликти, епидемии, недोхранване, или природни бедствия) претоварват местните здравни системи. (ЦУР 3)

PlanetRead

[PlanetRead](#) допринася за грамотността в световен мащаб чрез иновации и внедряване на прости, мащабируеми и рентабилни решения, особено чрез използване на масмедии и информационни технологии. (ЦУР 4)

Madre

[Madre](#) укрепва обикновените женски организации по време на война, бедствие и последствията от тях, за да помогне на жените да изградят нови умения и да се издигнат като лидери, ценени в техните общности. (ЦУР 5)

DigDeeP

[DIGDEEP](#) Проектира проекти за достъп до вода, като използва подход, основан на правата на човека, за да интегрира правата и достойнството в

планове и процеси на развитие. (ЦУР 6)

We Care Solar

[We Care Solar](#) насърчава безопасното майчинство и намалява майчината смъртност в развиващите се региони, като осигурява здраве

работници с надеждно осветление, мобилна комуникация и хладилна банка за кръв, използваща слънчево електричество. (ЦУР 7)

Root Capital

[Root Capital](#) е социален инвестиционен фонд с нестопанска цел, който развива просперитета на селските райони в бедни, екологично уязвими места в Африка и Латинска Америка, като отпуска капитал и предоставя финансово обучение на асоциации на фермери и различни частни предприятия, за да подпомогне тяхното развитие. (ЦУР 8)

Construction for Change

[Construction for Change](#) работи с pro bono архитекти и инженери, за да създаде дизайн, който взема предвид местните ресурси, топографията

и климат за създаване на ефективна и устойчива структура, която отговаря на нуждите на местната организация. (ЦУР 9)

IndustriALL

[IndustriALL](#) представлява 50 милиона работници в 140 държави в минния, енергийния и производствения сектор и е сила в глобалната солидарност, която се бори за по-добри условия на труд и синдикални права по света. (ЦУР 10)

ICLEI – Local Governments for Sustainability

[ICLEI – Местни власти за устойчивост](#) помага на членовете да направят своите градове и региони устойчиви, нисковъглеродни, устойчиви, екомобилни, биоразнообразни, ефективни по отношение на ресурсите и продуктивни, здрави и щастливи, със зелена икономика и интелигентна инфраструктура. (ЦУР 11)

Collaborating Centre on Sustainable Consumption and Production (CSCP)

[Сътрудническият център за устойчиво потребление и производство \(CSCP\)](#) е институция за научни изследвания, популяризиране и трансферни дейности относно устойчивото потребление и производство. (ЦУР 12)

Climate Action Network (CAN)

[Climate Action Network \(CAN\)](#) е световна мрежа от над 950 неправителствени организации в повече от 110 страни, работещи за насърчаване на правителството иминдивидуални действия за ограничаване на предизвиканото от човека изменение на климата до екологично устойчиви нива. (ЦУР 13)

Ocean Conservancy

[Ocean Conservancy](#) работи за защита на океана от най-големите днешни глобални предизвикателства и създава научно обосновани решения за здравословен океан и дивата природа и общностите, които зависят от него. (ЦУР 14)

Environmental Defense Fund

[Фондът за защита на околната среда](#) помага на занаятчийски пазари, които ценят природата и хората, мащабира решения чрез партньорство с невероятни съюзници, изгражда силна, безпартийна подкрепа за напредъка на политиките и използва науката за критична оценка и измерване на работата и резултатите. (ЦУР 15)

CIVICUS

[CIVICUS](#)' работата обхваща три цели: увеличаване на влиянието на гражданското общество в процесите на вземане на решения, свързване на организациите на гражданското общество и гражданите с наличните ресурси в тяхната общност и създаване на възможност за работа на гражданското общество чрез правна защита. (ЦУР 16)

World Economic Forum

[Световният икономически форум](#) ангажира най-изтъкнатите политически, бизнес и други лидери на обществото, за да оформят глобални, регионални и индустриални програми. (ЦУР 17)

Организации с печалба

Huawei

През последните три години [Huawei](#) активно насърчава напредъка на цифровите технологии, за да намали цифровото неравенство. Фокусирайки се върху собствената си индустрия, мобилният технологичен гигант се приспособи по-специално към [ЦУР 9: Индустрия, иновации и инфраструктура](#). По-конкретно, една от техните инициативи, [TECH4ALL](#), подкрепя лишените от права населения чрез увеличаване на цифровото включване на хора с увреждания и бежанци. В резултат на това Huawei определя стандарта за технологичните компании по целия свят.

Nike

Мисията на [Nike](#) е да преминем към нула, което означава да преминем към нулеви въглеродни емисии и нулеви отпадъци, за да защитим бъдещето на спорта. Чрез увеличаване на процента на рециклирани материали в своите продукти Nike се присъединява директно към [ЦУР 12: Отговорно потребление и производство](#). Международните правителствени политики вече са насочени към трансформиране на модната индустрия, такава каквато я познаваме ([Европейска зелена сделка](#)). В момента бързата мода е призната за една от най-замърсяващите индустрии на тази планета.

Кимбърли-Кларк

Известна най-вече със своите хартиени хигиенни продукти, [Kimberly-Clark](#) отрано е разбрала, че освен правенето на пари, етичният и устойчив бизнес е още по-важен. Заедно с други водещи в индустрията компании те сформираха „Коалицията за тоалетни дъски“

, подкрепяйки [ЦУР 6: Чиста вода и канализация](#). Този ангажимент осигурява необходимото ръководство, наставничество и инвестиции, необходими за ускоряване на темпото на промяна, за да се постигне универсален достъп до канализация преди 2030 г.

LEGO

[LEGO](#) вярва в играта и се застъпва за трансформиращата сила на това да бъде възприето в образованието и ранното детско развитие по целия свят. За да направят това, те предоставят своите известни тухли и насърчават играта в класната стая и други образователни партньорства и проекти по целия свят, което от своя страна подкрепя [ЦУР 4: Осигуряване на качествено образование и учене през целия живот за всички](#). Вдъхновяването и ангажирането на децата в устойчивото развитие е голяма част от тази мисия. Например през 2018 г. компанията за играчки проведе поредица от събития, фокусирани върху устойчивостта по целия свят. Той пуна модел на вятърна турбина LEGO, съдържащ книжка с инструкции с интересни факти за изменението на климата и вятърната енергия.

JetBlue

[JetBlue](#) е една от първите авиокомпаниите, които обмисляха дълго и упорито въздействието, свързано с CO₂ в настоящата климатична криза, и направиха крачка към въглеродна неутралност чрез компенсиране на своите емисии. Присъединявайки се към [ЦУР 13: Действия в областта на климата](#), те вдъхновяват своите клиенти и връстници да направят същото, докато работят върху [решения за възобноваемо реактивно гориво \(renewable jet fuel\)](#).

Discovery Channel

[Discovery Channel](#) си партнира с благотворителната организация „Осеана“ през последните няколко години, за да защити акулите от жестоката търговия с перки, която засяга до 73 милиона акули годишно. Техните усилия са насочени към справяне с [ЦУР 14: Живот под водата](#).

Хотели Хилтън

Присъединявайки се към (наред с други) [ЦУР 11: Устойчиви градове и общности](#), Hilton признава, че техните хотели могат да окажат огромно отрицателно или положително въздействие върху средата, в която работят. Те избраха второто. Стартирайки [Travel with Purpose](#) нейната стратегия за корпоративна отговорност има за цел да предефинира и развие устойчивото пътуване в световен мащаб. Значителна част от тази мисия е проследяване, анализиране и отчитане на въздействието върху околната среда и обществото във всеки от 5600+ хотела на Hilton и неговите доставчици чрез LightStay, тяхната система за измерване на корпоративната отговорност.

2.3 Как да приемем ЦУР в ежедневните операции

За да могат предприятията да приемат ЦУР в ежедневните си операции, трябва да се предприемат някои действия:

1. **Разберете ЦУР и свържете съответните цели с вашите бизнес дейности:** Първата стъпка за компаниите в тяхното пътуване към ЦУР е да научат повече за всяка от целите, съответните цели и KPI, за да видят как те са пряко и косвено свързани с техните бизнес дейности. Например, Schneider Electric [свърза](#) своите бизнес дейности с всичките 17 цели чрез 5 мегатенденции: климат, кръгова икономика, етика, здраве и справедливост и развитие.
2. **Определете приоритетите:** Компаниите трябва да приоритизират целите на ЦУР, като обмислят кои ще имат най-голямо въздействие по отношение на риска или възможността в средносрочен до дългосрочен план и за кои цели компанията има способността да допринесе за постигането на напредък. една компания допринася за всичките 17 цели, но когато разпределяте ресурси и определяте времевата линия, е важно да започнете с онези цели, които създават най-голямо въздействие. Например Huawei работи активно по разработването на [бенчмарка за целите за устойчиво развитие на ИКТ](#). Те проучиха връзката между ИКТ и устойчивото развитие и идентифицираха целите с най-голяма връзка със секторите на ИКТ: SDG-4 – Качество на образованието, SDG 3 – Добро здраве и благополучие, SDG 9 – Индустрия, иновации и инфраструктура. Тези секторни показатели могат да се използват като първа стъпка за компанията, за да разбере тяхното въздействие върху различни цели.
3. **Поставете целите:** След като бъдат идентифицирани ключовите ЦУР, е важно да свържете тези цели с действителните бизнес цели и KPI,

за да наблюдавате и съобщавате напредъка. Доста често компаниите може вече да имат съществуващи цели и действия, които могат да използват, докато разработват своята стратегия за SDG. Много компании, ангажирани с научнообосновани цели (SBT), използват своите валидирани цели, за да наблюдават изпълнението на ЦУР 13 – Действия в областта на климата и ЦУР 7 – Достъпна и чиста енергия. Например [Unilever](#) предостави ясна връзка и подробности за това как техните въглеродни положителни цели се привеждат в съответствие с различни инициативи като RE100, SBT и допринасят за съответните ЦУР.

4. **Интегриране:** За да направят стратегията SDG жизнеспособна и ефективна, компаниите трябва да интегрират тези цели в съществуващата стратегия, като вземат предвид бизнес моделите, процесите на доставки и научноизследователска и развойна дейност и трансформациите на веригата за доставки. Чрез пренастройване на стратегиите за устойчивост за постигане както на корпоративните цели, така и на ЦУР, компаниите могат да идентифицират области, в които могат да черпят от съществуващи ангажименти и проекти, за да допринесат положително за ЦУР.
5. **Иновирайте и си сътруднете:** ЦУР предоставят рамка за иновации, създавайки възможности за растеж на бизнеса и нови бизнес модели, продукти или услуги, които водят напредъка към целите. Следването на рамката също така помага да се идентифицират партньори в рамките на сектори и в различни индустрии, което позволява на организациите да увеличат усилията си и в крайна сметка да постигнат целите. Като част от тяхната работа по SBTs и SDG13 – Climate Action, [Nokia](#) установи, че мрежите за радио достъп водят до глобална сметка за енергия от над \$70 милиарда. За да отговори на необходимостта от отделяне на растежа на данните от потреблението на енергия, компанията разработи иновативно решение за базова радиостанция AirScale (BTS) за мобилни оператори, което консумира 28% по-малко енергия и помага за изграждането на мрежи с нулеви емисии.
6. **Докладвайте и съобщавайте:** Компаниите трябва да са готови да съобщават за напредъка си в постигането на целите, свързани с ЦУР. От решаващо значение е ЦУР да се интегрират в процеса на отчитане на основния бизнес, за да се избегнат

дублирани усилия и да се осигури прозрачност и достъпност на тяхното изпълнение за различни вътрешни и външни заинтересовани страни. През август 2019 г. три счетоводни асоциации (Асоциацията на дипломираните експерт-счетоводители (ACCA), дипломираните счетоводители Австралия и Нова Зеландия (CA ANZ) и Институтът на дипломираните счетоводители на Шотландия (ICAS) публикуваха съвместно препоръки за разкриване на SDG, свързващи различни рамки за отчитане, включително глобалните Инициативата за отчитане (GRI), Международният съвет за интегрирано отчитане (IIRC), Работната група за финансово оповестяване, свързано с климата (TCFD) и Съветът за финансово отчитане на Обединеното кралство (FRC), имащи за цел да подкрепят организациите с техните доклади за напредъка към постигането на ЦУР.

Въпроси за размисъл

- Помислете за устойчивия бизнес модел за вашата бъдеща компания.
- Как вашият бизнес ще служи на целите на ЦУР и кои цели ще бъдат приложени?
- Как бихте възприели ЦУР в ежедневните си бизнес операции?

ТЕМА 3. Установяване на партньорства за постигане на целите

Тази тема изследва ролята на гражданското общество, организациите на гражданското общество (ОГО) и социалното предприемачество в реализирането на ЦУР (SDGs) на национално и международно ниво, както и партньорствата между частни и публични организации за постигане на тази цел.

3.1 Ролята на гражданското общество и социалните предприемачи в постигането на ЦУР

Гражданските общества и по-конкретно организациите на гражданското общество (ОГО) имат и винаги ще изпълняват огромната задача за преодоляване на празнината за справяне с всеки проблем, който не може да бъде изпълнен само от правителствата. След приемането на Програмата за устойчиво развитие до 2030 г. НПО също играят важна роля като партньори на място, като помагат на международната общност да изпълни тази новаторска програма. Този факт беше признат и от Генералния секретар на Организацията на обединените нации Антонио Гутериш, когато той повтори ангажимента на ООН: *„Организациите на гражданското общество свързват правителствата и хората. Те са жизненоважен глас за правата на човека. Когато гражданското общество е с намордник, ние губим важен форум за диалог – и губим кръвта на демокрацията. Ето защо аз се застъпвам при всяка възможна възможност за защита и разширяване на гражданското пространство.“*⁵

Ролите, които играят организациите на гражданското общество в изпълнението и последващите действия по Програма 2030, могат да бъдат обобщени, както следва:

1. **Организациите на гражданското общество могат да дадат глас на най-бедните и маргинализирани граждани, за да гарантират, че гласът им ще бъде чул:** В основата на всички ЦУР е принципът „не изоставяйте никого“. Целта му е да гарантира, че развитието в целия свят има положително въздействие върху най-бедните и най-маргинализираните членове на обществото. Организациите на гражданското общество могат да играят критична роля, като (i) изслушват хората, са наясно какво се случва в съответните им области на действие и събират информация, (ii) са „посредници“ и превеждат опасенията на най-бедните и по-маргинализираните граждани в рационални или силни аргументи, които могат да бъдат съобщени на властите / вземащите решения, (iii) ангажиране и работа в мрежа с други ОГО, които взаимодействат с общността, (iv) идентифициране и заемане на наличните пространства за диалог и развиване на взаимоотношения или партньорства с властите, особено местното правителство, както и с други ключови участници, и (v) участие в застъпничество, когато е необходимо, за да се гарантира, че гласовете на най-уязвимите също се чуват по отношение на по-противоречиви въпроси, по които не се провежда диалог.
2. **Организациите на гражданското общество могат да се застъпват за промяна:** организациите на гражданското общество също играят важна роля в съобщаването на ЦУР на обществеността по начин, който се разбира от обществеността, и в повишаването на осведомеността за тях. Те могат да разпространяват информация относно Програма 2030 на местно, секторно или национално ниво и могат също така да информират обществеността за напредъка (или липсата на напредък), постигнат от правителството, частния сектор и други страни. Една от целите на повишаването на обществената осведоменост е да се даде възможност на гражданите да направят своя принос към ЦУР. Това работи и в обратна посока. Ако общественото търсене на устойчиво развитие се увеличава, това има положително въздействие върху капацитета на организациите на гражданското общество да оказват натиск върху правителството.
3. **ОГО могат да събират данни и да наблюдават напредъка:** ОГО могат също да играят жизненоважна роля в разработването или прилагането на адаптирани инструменти за събиране на данни, мониторинг и оценка на напредъка. Това може да стане по различни начини:
 - o Подпомагане на събирането на данни, насърчаване на хората да използват новите платформи и механизми за събиране на данни, предоставяне на допълнителни данни за проследяване на напредъка по изпълнението на ЦУР и подкрепа на усилията за събиране на данни.
 - o Предоставяне на допълнителни, ориентирани към гражданите данни за допълване на националните доклади, проследяване на напредъка, понякога с цел събиране на данни от национални статистически институции, какъвто е случаят в Еквадор.
 - o Изготвяне на независими или алтернативни или „сенчести“ доклади на национално ниво, реагиращи на правителствата и/или предоставящи различна гледна точка. Акцентиращи върху устойчивото развитие доклади за профилирането на перспективите на ОГО, които насочват

⁵ United Nations, [Civil society plays critical role to deliver on the SDGs](#)

вниманието към плановете, предложени от правителствата и анализира тяхната осъществимост.

4. **Организациите на гражданското общество могат да служат като наблюдатели и агенти на отчетност:** Друга важна роля за организациите на гражданското общество е да държат правителствата и/или частния сектор отговорни за техните ангажименти и обещания. Тази роля е особено важна, когато институциите за контрол и баланс са слаби. Отговорността на властите обикновено се основава на три елемента: отговорност, възможност за отговор и влизане в сила.

Отговорност: ОГО трябва да бъдат интегрирани в процесите на развитие и планиране на национално и местно ниво. Това означава създаване на институционални пространства, където организациите на гражданското общество могат да участват от ранен етап. Организациите на гражданското общество също трябва да се стремят да установят социални договори за изпълнение на приоритетите.

Възможност за отговор: Организациите на гражданското общество могат да допринесат за разширяване на усилията за отчетност на органите по отношение на ЦУР, като разпространяват сред общността информация, свързана с изпълнението на Програмата до 2030 г., във форма и на език, разбираеми за гражданите.

Влизане в сила: Това е най-трудният елемент на отчетност, като се има предвид, че ЦУР не са правно обвързващи. Въпреки това от държавите се очаква да поемат отговорност и да създадат национална рамка за постигане на 17-те цели.

Организациите на гражданското общество могат също така да държат отговорен частния сектор по отношение на техния принос към ЦУР, като гарантират съгласуваност и прозрачност. Това обаче е много по-рядко срещана роля, тъй като повечето организации на гражданското общество продължават да смятат, че основната отговорност за изпълнението на ЦУР се носи от публичния сектор. Освен това, тъй като бизнесът не е подписал Програма 2030, неправителствените организации намират за трудно да ги държат отговорни, тъй като тяхната роля не е ясно дефинирана. И накрая, организациите на гражданското общество могат също така да насърчават създаването на нови коалиции за застъпничество, като по този начин повишават легитимността на претенциите за отчетност.

5. **Организациите на гражданското общество могат да действат като доставчици на услуги:** В зависимост от нивото на децентрализация, властите на национално и местно ниво, в различна степен, носят основна отговорност за предоставянето на основни услуги на техните територии/страни. Въпреки това организациите на гражданското общество, както и частният сектор, също могат да играят значителна роля като съпроизводители на услуги, особено в ситуации, когато правителството няма капацитет или воля, и по отношение на специфични, специализирани услуги, организациите на гражданското общество (и частния сектор) също може да играе важна роля в пилотирането на нови подходи/услуги/и т.н. и внасянето на иновации.

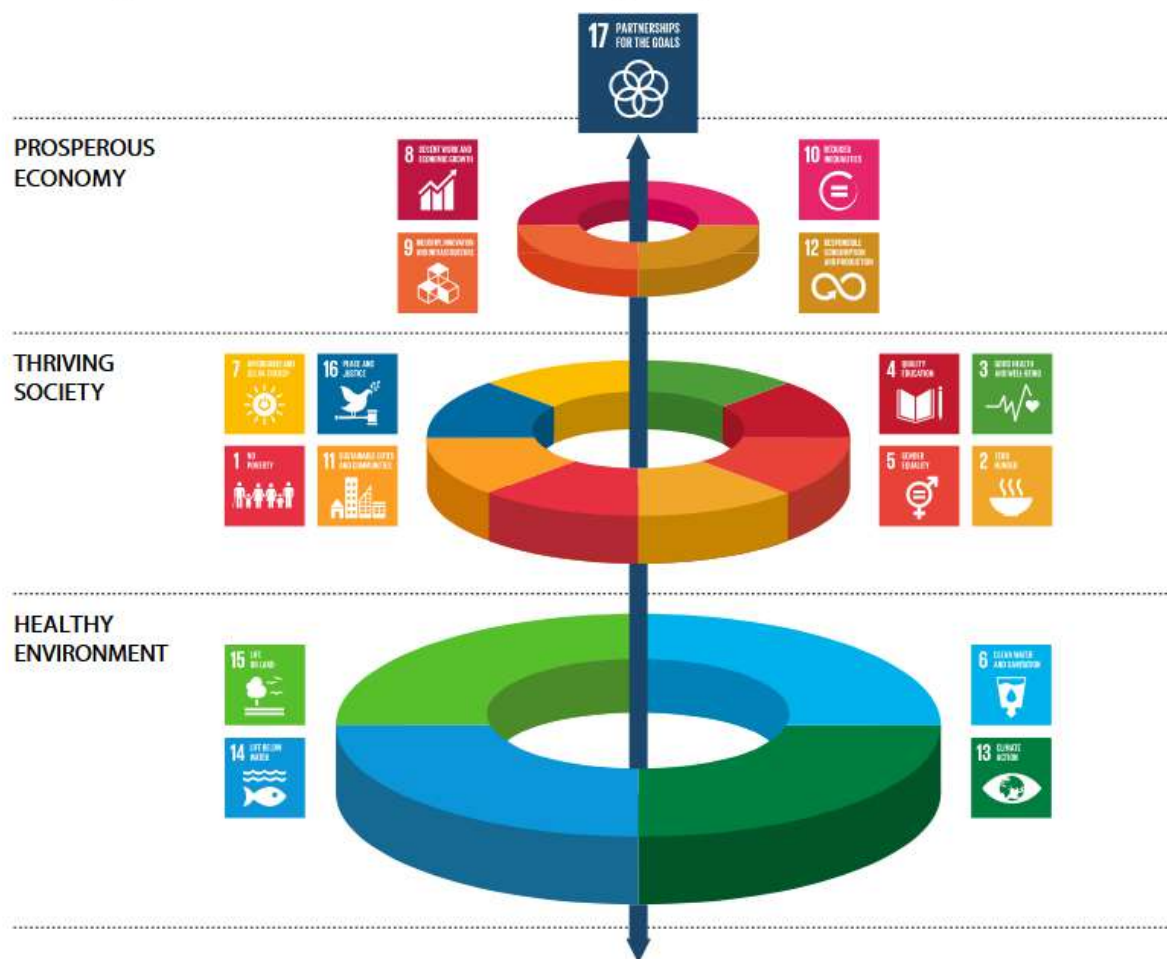
Source: Civil Society and the 2030 Agenda, European Commission

Социалните предприемачи от своя страна работят с общности, правителства, финансиращи организации и други заинтересовани страни, за да допринесат за изпълнението на ЦУР по възможно най-добрия начин. Това беше улеснено от [Catalyst 2030](#), глобално движение на социални предприемачи и социални иноватори от всички сектори, които споделят общата цел за създаване на иновативни, съвместни и ориентирани към действие подходи за ускоряване на постигането на ЦУР до 2030 г. Това движение на повече над 600 членувачи институции и 900 физически лица, покриващи всичките 17 цели за устойчиво развитие и работещи в повече от 190 държави, беше стартиран на годишната среща на Световния икономически форум в Давос 2020 г.

3.2 Партньорства между частно-граждански и обществени организации

Програма 2030 г. и ЦУР представляват фундаментална промяна в мисленето в контекста на международното развитие, като признават взаимосвързаността на проспериращия бизнес, процъфтяващо общество и здравословна околна среда. Програма 2030 посочва и трите сектора (икономика, общество, околна среда) като ключови участници в развитието и изисква безпрецедентно ниво на взаимодействие и сътрудничество между гражданското общество, бизнеса, правителството, НПО, фондации, академичните среди и други за постигането на целите ѝ. С други думи, Програма 2030 г. и ЦУР са резултат от (и призив за) нов съвместен начин на работа. Програма 2030 г. изпраща мощен сигнал, че старите начини на мислене и работа (често ангажирани със симптомите, а не с първопричините, както и твърде тясно фокусирани само върху отделни цели) просто не осигуряват фундаменталните промени, от които нашата планета се нуждае: държавите да осигурят достатъчно високо качество на живота на всички техни граждани, като същевременно работят в границите на устойчивите природни ресурси.

The 2030 Agenda is based on an interconnected economy, society and environment

Source: [The SDG Partnership Guidebook](#)

Освен това, през 2020 г. беше пуснат в действие Ускорителят на партньорството по Програма 2030 г., инициатива на Департамента по икономически и социални въпроси на ООН (UN DESA) и Инициативата за партньорство (TPI), в сътрудничество със Службата на ООН за партньорства, Глобалния договор на ООН и ООН Офисът за координация на развитието. Партньорският ускорител има за цел да развие екосистемата, позволяваща партньорството (вижте снимката по-долу), която може да подкрепи ангажирането на бизнеса като партньор в устойчивото развитие и да ускори броя и ефективността на партньорствата за постигане на Програма 2030 г.

Partnership Enabling Eco-system

Source: [The SDG Partnership Guidebook](#)

В този смисъл публично-частните партньорства позволяват на правителствата да привлекат ангажираност на частния сектор, интелектуален капитал и инвестиции за ускоряване на внедряването на нови технологии и иновации като възобновяема енергия, подобрения в храните и селското стопанство и напредък в достъпа и управлението на водата в развиващите се страни. Бизнесът може да извлече ползи, когато правителствата споделят инвестиционните рискове, осигурявайки политическа стабилност и опит на местния пазар. Както изрично се посочва в ЦУР 17: „Тези приобщаващи партньорства, изградени върху принципи и ценности,

споделена визия и споделени цели, които поставят хората и планетата в центъра, са необходими на глобално, регионално, национално и местно ниво.“

Въпроси за размисъл

- Как можете да допринесете за изпълнението на ЦУР като член на гражданското общество?
- Според Вас каква трябва да е ролята на гражданските организации в реализирането на ЦУР?
- За какви публично-частни партньорства по ЦУР се сещате?

Казуси

Казус 1: Разработване на национален стандарт ÖNORM B 2506-3 за поглъщащи канали за дъждовна вода в съвместен проект на публичната администрация, университета и промишлеността (Австрия)

Описание на казуса: Този стандарт описва изисквания и тестове за филтърни материали, използвани за почистване на валежи, отделяни от цинкови покриви, медни покриви и павирани площи (напр. пътища). Тези филтриращи материали се използват като технически почвени филтри съгласно ÖNORM B 2506-2, както и технически филтриращи материали съгласно спецификациите ÖWAV RB 45, издадени от Австрийската асоциация за управление на водите и отпадъците (ÖWAV). Методите са определени за различни повърхностни условия и класове на произход.

Предистория: Управлението на повърхностния отток става все по-голямо предизвикателство, тъй като екстремните метеорологични явления, като проливни дъждове, са все по-чести поради изменението на климата. Най-доброто решение на този проблем е да оставите водата да се оттича в подпочвата, доколкото е възможно на място. Въпреки това замърсената дъждовна вода – например от големи паркинги – може да влоши качеството на подпочвените води. Следователно, той трябва да бъде адекватно почистен с помощта на подходящи материали в съоръжения за защита на водата, които осигуряват достатъчно просмукване, като същевременно премахват органичните и неорганичните замърсители.

Стратегия: За да се гарантира, че само материали, отговарящи на тези изисквания, се използват при поглъщащите канали, трябва да бъдат идентифицирани и определени критерии и параметри за минимална ефективност, както и нейната оценка. Необходимото научно изследване е финансирано от Федералното министерство за устойчивост и туризъм и е проектирано от Университета за природни ресурси и науки за живота (BOKU). Изпълнението на проучването получи практическа подкрепа по време на няколко срещи от експертна група - съставена от представители на министерството, регионалните правителства и производители, както и ÖWAV RB 45. Впоследствие резултатите от проучването бяха включени в ÖNORM B 2506 част 3, която служи като основа за тестване на филтърни материали. Орган за изпитване беше създаден в BOKU (WAU/SIG) и одитиран от сертифициращия орган на Австрийските стандарти (AS+), както и от Агенцията за осигуряване на качеството и акредитация Австрия.

Резултати и въздействие: ÖNORM B 2506-3 се използва в много покани за търгове като нормативна основа за материала за поглъщащи канали на дъждовна вода в строителни проекти. Освен това, няколко производители вече са завършили първоначално типово изпитване и инспекции на своите продукти съгласно ÖNORM B 2506-3 и са получили сертификати за съответствие от сертифициращия орган на Austrian Standards. Тези сертифицирани продукти вече се използват в строителни проекти.

Потенциал за репликация: Поради строгите изисквания и критерии за изпитване беше възможно да се докаже научно, че дори изискванията за почистване на оттичане от интензивно натоварени пътища могат да бъдат изпълнени. Осигурявайки почистването на повърхностните оттоци, докато те се оттичат в подпочвата, ÖNORM B 2506-3 има ценен принос към ЦУР 6 и ЦУР 15.

Ключови изводи: Проектът ÖNORM B 2506-3 показва колко е важно да се прилагат резултатите от изследователски проекти на практика и как стандартизацията може да функционира като помощник. Неутралната платформа за стандартизация успя да обедини ноу-хауто на опитни компании с опита на университета и публичната администрация. Стандартът беше публикуван в полза на всички.

Казус 2: Инструменти за одит за подобряване на материалната ефективност в компаниите (Финландия)

Описание на казуса: Motiva, компания за устойчиво развитие, собственост на финландската държава, насърчава ефективни по отношение на ресурсите и устойчиви решения във Финландия. Един от инструментите, които предоставя, е Инструментът за одит на ефективността на материалите, който е разработен успоредно със стандарта ISO 14051 (Управление на околната среда - Отчитане на разходите за материален поток), за да се използва ноу-хауто и международните мрежи, придобити от Motiva в групата за стандартизация. Инструментът помага на компаниите да рационализират своите материални потоци, да спестят и да намалят използването на суровини и енергия. Подобряването на материалната ефективност е важно за намаляване на емисиите, които допринасят за изменението на климата.

Motiva provides the public sector, businesses, municipalities and consumers with information, solutions and services that allow them to make resource-efficient, effective and sustainable choices.

Предистория: Motiva предоставя на публичния сектор, бизнеса, общините и потребителите информация, решения и услуги, които им позволяват да правят ресурсно-ефективни, ефективни и устойчиви избори. Той насърчава ефективното и устойчиво използване на енергия във Финландия от 1993 г. насам, а към края на 2010 г. обхватът му беше разширен към дейности свързани с насърчаване на ефективността на материалите.

За да предостави на компаниите конкретен инструмент за подобряване на техните материални потоци, Motiva започна да разработва Инструмент за одит на материалната ефективност, базиран на предишната им разработка - Инструмент за енергиен одит, който демонстрираше добри резултати при неговата експлоатация.

Натискът за разработване на този вид инструменти за насърчаване на материалната ефективност и следователно на устойчивостта нараства. Разточителното производство и начин на живот вече не са приемливи и това може да се види например в новото законодателство на ЕС.

Стратегия: Разработването на Инструмента за одит на материалната ефективност съвпадна с работата по стандарт ISO 14051 (Управление на околната среда – отчитане на разходите за материален поток), което провокира Motiva да вземе участие и в този процес. Стандартизацията и разработването на инструмента напредваха паралелно, информирайки се взаимно.

Стандартът ISO 14051 предоставя обща рамка за отчитане на разходите за материален поток (MFCA), така че Motiva видя възможност да използва рамката MFCA в своя инструмент и да се свърже с международни експерти, работещи в областта на ефективността на ресурсите. Motiva предоставя инструмента, но одитите се правят от консултанти, обучени от Motiva.

Резултати и въздействие: Инструментът за одит на материалната ефективност на Motiva се основава на стандарта ISO 14051 и използва модела MFCA, но включва и други функции за подобряване на въздействието на инструмента върху обществото. Когато една компания се ангажира да одитира своите материални потоци с инструмента на Motiva, тя може да кандидатства за субсидия от държавата, която покрива 50% от разходите за одит. За да получи субсидията, компанията също така се ангажира да докладва кои действия, препоръчани в одиторския доклад, е предприела в рамките на една година след одита и как тези действия са се отразили на нейните операции и резултати.

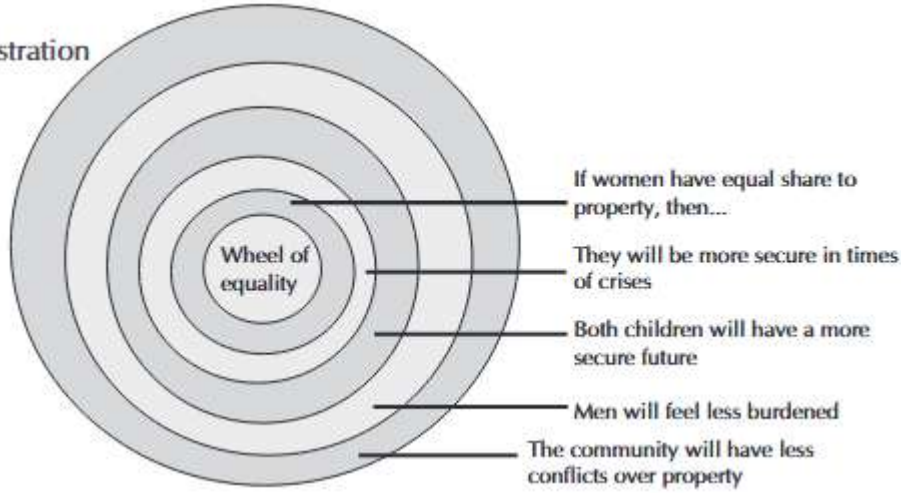
Инструментът разглежда системно целия материален баланс на компанията, включително суровини и разходи за труд и енергия, използвани за работата му. Одитният доклад включва списък с предложения за подобрения, като оптимизиране на производствените процеси, промяна на методите на работа или начини за производство на по-малко отпадъци.

Според оценката на Motiva, одитираните компании за материална ефективност са постигнали спестявания в размер на около 3% от техния оборот. В зависимост от размера на компанията това може да означава стотици хиляди евро. В същото време компаниите могат да намалят използването на суровини и енергия, което им помага в борбата с изменението на климата.

Потенциал за репликация: базираният на MFCA инструмент за одит на Motiva е приложим навсякъде, в предприятия от всякакъв размер, във всички индустрии. Моделът Motiva с неговата държавна субсидия и задължение за отчитане също може да бъде възпроизведен, за да се даде представа за въздействието, което анализите имат върху бизнес резултатите и използването на материали и енергия.

Ключови изводи: Участието в разработването на стандарта ISO 14051 (Управление на околната среда - Отчитане на разходите за материални потоци) даде възможност на Motiva да приложи стандарта директно в своя инструмент за одит. Участието в работата по стандартизация даде възможност на Motiva да окаже влияние върху работата, както и върху крайния резултат, освен това предостави и възможности за работа в мрежа и обмен на мнения и опит.

Дейности

Колелото на равенството	
Формат: (лице в лице, онлайн, хибрид)	Лице в лице
Цели на обучението	<p>Обучаемите могат да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Разбират нивото на равенство между половете в собствената си страна и култура в сравнение с глобалните норми (при зачитане на културната чувствителност). ● Наблюдавайте и идентифицирайте половата дискриминация, преживяна или от тях, или от някой от тяхното обкръжение. ● Чувствайте съпричастност и солидарност с онези, които страдат от дискриминация по полов признак.
Необходими материали/оборудване	<p>Формат лице в лице:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Хартия с размер А3 ● Маркери <p>Онлайн формат:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Интернет връзка ● Достъп до дигитална платформа
Описание на дейността	<p>Въведение: Дейността започва с въведение в ЦУР 5 (Равенство между половете) чрез кратък уводен размисъл въз основа на видеоклипа: Gender Equality: Sustainable Development Goal 5.</p> <p>Изпълнение: Учениците обсъждат нивото на равенство между половете в собствената си страна и го сравняват с това в други страни. Мултикултурен екип би бил подходящ за тази дейност, ако е приложимо. Учениците продължават с мозъчна атака (brainstorming) относно условията, които смятат, че биха символизирали едно справедливо общество. Те трябва да започнат изречението си с „Ако“ и да го завършат с „тогава ще бъде справедливо общество“. Записват ги в концентрични кръгове.</p> <div style="text-align: center;"> <p>Illustration</p> </div> <p>Когато мозъчната атака приключи, обучаемите се разделят на групи от по петима. Всяка група избира поне две твърдения, започва с тези условия в центъра и след това преминава към изготвяне на колело, което улавя ползите от равенството между половете.</p> <p>Последващи действия: В края на дейността се насърчава допълнителна дискусия по темата за равенството между половете и как може да бъде постигнато.</p>
Въпроси за дебрифинг	<ul style="list-style-type: none"> ● Изненадани ли сте от положителните ефекти на справедливостта както за мъжете, така и за жените? ● Може ли да има отрицателни/нежелани ефекти? Какви са тези? ● Как нежеланите ефекти могат да бъдат сведени до минимум и от кого?
Време за провеждане	Около 1 час
Как могат тези дейности да бъдат адаптирани за различен формат?	Тази дейност може да се изпълнява и онлайн с помощта на дигитални платформи като Zoom, Teams и т.н. В този случай учителят/фасилитаторът ще извърши дейността както обикновено и единствената разлика ще бъде, че ще използва Breakout Rooms за създаване на групи.
Бележки за учителят/фасилитаторът	<ul style="list-style-type: none"> ● Учителят/фасилитаторът може да сподели своя опит по темата за неравенството между половете. ● Ако дейността е адаптирана в онлайн режим, учителят/фасилитаторът трябва да се увери, че интернет връзката е силна и че е инсталирана окончателната версия на избраната дигитална платформа. И накрая, препоръчително е да присъства втори фасилитатор в случай на технически проблеми, които могат да възникнат.

Градско сафари

Формат: (лице в лице, онлайн, хибрид)	Лице в лице, онлайн, хибрид
Цели на обучението	<p>Обучаемите могат да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Станат осведомени за местното, националното и глобалното разпределение на бедността и богатството. • Покажат чувствителност към проблемите на бедността, както и съпричастност и солидарност с бедните хора и тези в уязвимо положение. • Идентифицират техния личен опит и предразсъдъци по отношение на бедността. • Планират, изпълняват, оценяват и възпроизвеждат дейности, които допринасят за намаляване на бедността.
Необходими материали/оборудване	<p>Формат лице в лице:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бележник • Писалка <p>Онлайн формат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Интернет връзка • Достъп до дигитална платформа • Онлайн генератор на диаграми
Описание на дейностите	<p>Въведение: Дейността започва с въведение в ЦУР 1 (Без бедност) от учителя/фасилитатора.</p> <p>Изпълнение: Обучаемите, разделени в 3 групи, ще проведат проучване на социално-икономическата ситуация на местно, национално и международно ниво (SWOT анализ). Изследването ще включва, наред с други, данни като образование, ниво на безработица, доход, пенсия, условия на живот и др.</p> <p>Резултатите от това изследване ще бъдат докладвани в 3 графики (на местно, национално и глобално ниво) и представени от член на всяка група. Това ще бъде стимулът за дискусията относно потенциалните дейности и политики, които трябва да бъдат приложени, за да се постигне намаляване на бедността.</p>
Въпроси за дебрифинг	<p>Въвеждащи въпроси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Какво е за вас бедността? • Колко вида бедност познавате? • От какво зависи? • Смятате ли, че бедността е динамично или статично явление? <p>Въпроси за размисъл:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Как може да се намали разликата между бедни и богати? • Какви са политиките, които правителствата трябва да обмислят?
Време за провеждане	<p>Проучване: 2 часа и 30 минути</p> <p>Презентация и дискусия: 1 час и 30 минути</p>
Как могат тези дейности да бъдат адаптирани за различен формат?	Тази дейност може да се изпълнява и онлайн с помощта на дигитални платформи като Zoom, Teams и т.н. В този случай учителят/фасилитаторът ще използва Breakout Rooms, за да създаде групите и след това да събере отново всички обучаеми за презентациите и дискусията.
Бележки за учителят/фасилитаторът	<ul style="list-style-type: none"> • Учителят/фасилитаторът може накратко да представи някои факти за първата цел на устойчивото развитие, използвайки уебсайта на ООН на Goal 1. • Ако дейността е адаптирана в онлайн режим, учителят/фасилитаторът трябва да се увери, че интернет връзката е силна и че е инсталирана окончателната версия на избраната дигитална платформа. И накрая, препоръчително е да присъства втори фасилитатор в случай на технически проблеми, които могат да възникнат.

Дебат за глобално гражданство

Формат: (лице в лице, онлайн, хибрид)	Лице в лице, онлайн
Цели на обучението	<p>Обучаемите могат да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разбират на глобалните проблеми и взаимовръзката и взаимозависимостта на различните държави и население. • Повишават осведомеността си относно значението на глобалните партньорства за устойчивото развитие.

	<ul style="list-style-type: none"> • Изпитат чувство за принадлежност към едно общо човечество, споделящо ценности и отговорности, основани на правата на човека. • Станат агенти на промяната, за да реализирате ЦУР и да поемете ролята си на активни, критични, глобални и устойчиви граждани.
Необходими материали/оборудване	<p>Формат лице в лице:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Листчета • Писалка <p>Онлайн формат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Интернет връзка • Достъп до дигитална платформа • Онлайн инструмент за бяла дъска
Описание на дейностите	<p>Въведение: Дейността започва с въведение в ЦУР 17 (Партньорства за целите) от учителя/фасилитатора.</p> <p>Изпълнение: Учителят/фасилитаторът избира 4 души, които да формират 2 екипа преди обучението.</p> <p>Единият екип (2 души) трябва да защитава идеята, че глобалните партньорства са от съществено значение за успешното постигане на Програма 2030, докато другият екип (2 души) трябва да защитава идеята, че всеки човек/държава може сам да изпълни ЦУР. Екипите трябва да се подготвят предварително и да конструират своите аргументи.</p> <p>Когато е в клас, всеки отбор има 10 минути, за да представи своите аргументи.</p> <p>След представянето на двата отбора, останалите обучаеми им задават въпроси по техните аргументи. Това ще доведе до дискусия по темата за глобалните партньорства за успешното изпълнение на ЦУР. В края на заниманието обучаемите гласуват за отбора победител.</p>
Въпроси за дебрифинг	Въпросите ще произтичат от дискусията без насоки от учителя/фасилитатора.
Време за провеждане	Дебат: 20 минути (10 минути за всеки отбор) Дискусия: според нивото на ангажираност на обучаемите
Как могат тези дейности да бъдат адаптирани за различен формат?	Тази дейност може да се изпълнява и онлайн с помощта на дигитални платформи като Zoom, Teams и т.н. В този случай учителят/фасилитаторът ще използва Breakout Rooms, за да създаде екипите и след това да събере отново всички обучаеми за презентациите и дискусията.
Бележки за учителят/фасилитаторът	<ul style="list-style-type: none"> • Учителят/фасилитаторът може накратко да представи някои факти за първата цел на устойчивото развитие, използвайки уебсайта на ООН на Goal 17. • Ако дейността е адаптирана в онлайн режим, учителят/фасилитаторът трябва да се увери, че интернет връзката е силна и че е инсталирана окончателната версия на избраната дигитална платформа. И накрая, препоръчително е да присъства втори фасилитатор в случай на технически проблеми, които могат да възникнат.

Допълнителна информация

Наименование на източника	Вид	Линк
Членски организации на работодатели и бизнес и Цели за устойчиво развитие	Доклад	https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---act_emp/documents/publication/wcms_727277.pdf
Цели за устойчиво развитие: бизнес перспектива	Доклад	https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/nl/Documents/risk/deloitte-nl-risk-sdgs-from-a-business-perspective.pdf
Стълбица към ЦУР	Уебсайт	https://stairwaytosdg.eu/en/
Защо Целите за устойчиво развитие са важни за бизнеса днес	Уебсайт	https://benevity.com/resources/sustainable-development-goals-business
Епохата на устойчивото развитие	e-course	https://sdgacademy.org/course/the-age-of-sustainable-development/
Изграждане на бизнес модели около целите за устойчиво развитие	Доклад	https://journalofbusinessmodels.com/media/ea4ljb2/vol-6-no-2-pp-71-77.pdf
Пълна рамка на ЦУР	Уебсайт	https://sustainabledevelopment.un.org/topics/sustainabledevelopmentgoals
Цели за устойчиво развитие: Бизнес и ЦУР	Уебсайт	https://www.undp.org/sdg-accelerator/bu

17 компании, помагачи за постигането на 17-те цели на ООН за устойчиво развитие	Уебсайт	siness-and-sdgs https://fi.co/insight/17-companies-helping-meet-the-17-un-sustainable-development-goals
---	---------	---

Тест

В1. ЦУР имат за цел: (г)

- а) Осигуряване на бъдещ икономически растеж
- б) Намаляване на неравенствата
- в) Осигуряване на растеж на бизнеса
- г) Всичко по-горе

В2. ЦУР са правно обвързващи за националните правителства. (б)

- а) Вярно
- б) Невярно

В3. Предизвикателствата за фирмите, които искат да се обърнат към устойчивостта, включват: (б)

- а) Липса на прозрачност
- б) Финансиране на плана за устойчивост
- в) Поддържане на фокуса върху рисковете вместо върху възможностите
- г) Всичко по-горе

В4. Коя от следните ЦУР може да се приложи в повече от един сектор? (а)

- а) Качествено образование
- б) Без бедност
- в) Животът на сушата
- г) Равенство между половете

В5. Кои от следните ЦУР имат най-голямо взаимодействие помежду си? (в)

- а) Чиста вода и канализация и качествено образование
- б) Устойчиви градове и общности и намалени неравенства
- в) Добро здраве и благополучие и равенство между половете
- г) Качествено образование и живот на сушата

В6. Кои от следните ЦУР имат най-големи компромиси? (б)

- а) Цел 10: Намалено неравенство
- б) Цел 8: Достоеен труд и икономически растеж
- в) Цел 4: Качествено образование
- г) Цел 16: Мир и правосъдие Силни институции

В7. Кои са четирите елемента на устойчивия бизнес? (б)

- а) Това е търговски изгодно
- б) Използва ресурси, които може да използва в дългосрочен план
- в) Може да успее далеч в бъдещето
- г) Всичко по-горе

В8. Как една компания трябва да приеме ЦУР в ежедневните си операции? (а)

- а) Свържете съответните цели с бизнес дейности
- б) Дайте приоритет на ЦУР с най-малко въздействие по отношение на рисковете и възможностите
- в) Дистанцирайте целите пред компанията от ключовите индикатори за представяне (ефективност)
- г) Избягвайте отчитането на връзката на ЦУР с напредъка на бизнеса

В9. Защо ролята на организациите на гражданското общество е важна за изпълнението на ЦУР? (г)

- а) Те разпространяват информация за Програма 2030
- б) Уверете се, че всички са изслушани
- в) Служат като агенти на отчетността
- г) Всичко по-горе

В10. Програма 2030 г. се основава на взаимосвързани икономика, общество и околна среда (а)

- а) Вярно
- б) Невярно

Източници

United Nations. *Do you know all 17 SDGs?*. <https://sdgs.un.org/goals>

GRESB team. (2020). *6 Ways business can align with SDGs and make an impact*.
<https://www.gresb.com/nl-en/6-ways-business-can-align-with-sdgs-and-make-an-impact/>

Paul Polman. *Why Sustainable Development Makes Good Business Sense*.
<http://businesscommission.org/our-work/sustainable-development-isnt-just-doing-the-right-thing-its-good-business-sense>

Joseph Coppelino. (2019). *Why Businesses Are Key to Achieving Sustainable Development Goals*.
<https://onetreepanted.org/blogs/stories/businesses-sustainable-development-goals>

Sylvain Santamarta, Tuukka Seppä, Christian Gruß, Aleksandra Bozic Mazzi, Marjolein Cuellar, Paul Catchlove, and Astrid Vikström. (2022). *The Challenges of a Sustainability Transformation*.
<https://www.bcg.com/publications/2022/the-challenges-of-a-sustainability-transformation>

Birthing Reform team. (2022). *Sustainability | 4 Key Challenges to Improving Sustainability in Today's Business*.
<https://www.birthingreform.org/insights/sustainability-4-key-challenges-to-improving-sustainability-in-todays-business>

Rob Bland, Anna Granskog, and Tomas Nauclér. (2022). *Accelerating toward net zero: The green business building opportunity*.
<https://www.mckinsey.com/capabilities/sustainability/our-insights/accelerating-toward-net-zero-the-green-business-building-opportunity>

Femke Strietman. (2020). *How seven companies help tackle the UN Sustainable Development Goals*.
<https://medium.com/proofofimpact/how-7-companies-help-tackle-the-un-sustainable-development-goals-b06a83d80785>

Bea Sanz Corella, Juan Enrique Adan Nicolas, Tine Veldkamp. (2020). *CIVIL SOCIETY AND THE 2030 AGENDA*

United Nations. *Civil society plays critical role to deliver on the SDGs*.
<https://www.un.org/en/desa/civil-society-plays-critical-role-deliver-sdgs>

Drew Hendricks. (2022). *How to Create a Sustainable Business Model*.
<https://www.business.com/articles/how-to-create-a-sustainable-business-model/>

Anson Wong. (2021). *The Interconnectedness of Sustainable Development Goals: Boom or Gloom*.
<https://earth.org/the-interconnectedness-of-sustainable-development-goals/>

Görkem Gençer. (2022). *Top 4 Digital Technologies that Improve Corporate Sustainability*.
<https://research.aimultiple.com/digital-transformation-and-sustainability/>

UNECE. *Case studies*. https://standards4sdgs.unece.org/case-studies?field_case_studies_country_target_id_verf=All&page=1

Sustainable Brands. (2016). *NGOs leading the way on Sustainable Development Goals*.
<http://www.sustainablebrands.org/wp-content/uploads/2018/08/NGOs-leading-SDGs-Sustainable-Brands.pdf>

Darian Stibbe and Dave Prescott, The Partnering Initiative and UNDESA. (2020). *THE SDG PARTNERSHIP GUIDEBOOK: A practical guide to building high- impact multi-stakeholder partnerships for the Sustainable Development Goals*.
https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/26627SDG_Partnership_Guidebook_0.95_web.pdf